

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Dtn
polletno 120 Dtn
celoletno 240 Dtn
za inozemstvo
mesečno 35 Dtn
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Dtn, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
i stoip. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dtn
p. Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen poročila in
dneva po razpisu

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Potrditev zgodovinskega prijateljstva.

V memoirih bivšega cesarja Viljema se o njegovem potovanju v Tanger leta 1905. in pristanku z ladjo »Panther« pred Agadirjem bere nekako tako: »Šel sem z vednostjo svojega kanclerja; jaz in moja vlada nisva imela nikakega namena ne demonstrirati, še manj pa okupirati.« Paralelno so v tej dobi političnih zvez razburjali evropsko ozračje obiski visokih diplomatov, članov vladarskih hiš in vojnih ministrov po evropskih prestolnicah. Tudi tu brez tendenc. Obisk se je označil kot akt vljudnosti, za katerim ni bilo skrito ničesar političnega. Vendar pa nam politična in diplomatska zgodovina karakterizira vso to dobo naravnost kot mrzlično sklepanje nad vse usodnih političnih zvez. Po odstranitvi rusko-francoskih nesporazumljenj sta se pobotali še v dogovoru leta 1907. Anglija in Rusija, in končno dejstvo sta bila dva tabora v Evropi, ki sta se pomerila v svetovni vojni. Predigra je bila ravno afriško-sredozemska obal ali kratko: Maroko, sredozemsko morje.

Nočemo trditi, da je primera s sedanjim časom do pličice posrečena. Podobnosti je vendar precej. Admiral italijanske mornarice demonstrira pred Tangerjem. Neposredno pred tem sestanek Chamberlaina in Mussolinija, nato Chamberlaina in španskega diktatorja Primo de Rivero. Vse se označuje kot akt vljudnosti, povsod se zanika kakršnakoli politična tendenca. Da se politika še bolj zabriše, pride v Italijo španski kralj; piše se, da radi poroke. V neapeljskem pristanišču mu done salve topov v pozdrav, prezentirajo mu častno stotnijsko vojakov, zbrana množica ga s takim entuzijazmom pozdravlja, da se mora ponovno pojaviti na balkonu svojega stanovanja. Paralelno pa tudi uradi izdado kako konkretno šifro stran. Tisk piše o italijanskošpanskem prijateljstvu, o Italiji v sredozemskem morju, o sredozemskem bloku pod angleškim protektoratom, o obnovi pogajanj za posestno stanje ob afriški obali, a tudi o francosko-jugoslovanski pogodbi, pripravljeni že v Ženevi, ki naj se podpiše baš v teh dneh. Pravimo, da razmere niso popolnoma iste kot pred vojno. Dveh takratnih blokov danes še ni nikjer. Med dva glavna tekmece Anglijo in Rusijo je vrinjena samostojna, a odločilna francoska politika. Poleg Chamberlaina in Cicerina se oglašja Briand. Ravno ta značilnost političnega časa otežkočuje točnejšo politično opredelitev. Vendar ni zanikati, da se dela na formacijah bloka vsaj v okviru danih možnosti, kakor tudi, da je pri tem naša država bistveno tangirana.

Obisk Chamberlaina pri Riveri smo spravljali v zvezo s sredozemskim blokom Grčije, Italije, Španije in Portugalske pod vodstvom Anglije. Že tedaj je Primo de Rivera dal nek intervju, katerega je sicer pozneje demantiral. A vendar v prvotni izdaji potrdil, da je bila baza pogajanj oblast nad obaljo v sredozemskem morju. Kakor moramo iz razvoja dosedanjih dogodkov sklepati, naše takratno mnenje dozoreva v dejstvo. Najmočnejšo oporo nam daje pač francosko-jugoslovanska protiakcija, sestanek Brianda in Marinkoviča v Ženevi s pripravljenim osnutkom prijateljske pogodbe med obema državama. Zakaj se še tedaj ni podpisala, je morda vzrok tudi v tem, ker tudi sredozemski blok še ni bil perfekten in bi jo njeni nasprotniki interpretirali kot očitno demonstracijo proti Italiji. Danes moremo ugotoviti, da se bo res podpisala in najnovejša poročila pravijo, da odpotuje dr. Marinković v najkrajšem času v Pariz, kjer bo beseda postala realnost.

Kar se tiče sredozemskega stanja, je za diplomatski in mednarodni svet dejstvo: da se je Italija v protokolih leta 1900. in 1912. odrekla vsakim aspiracijam na Maroko in logično tudi na Tanger. Kar se pa tiče novo očitanih zvez, je za nas in Francijo tudi dejstvo, da so interesi proti italijanski ekspanzivnosti isti, da je le logična posledica geografske lege obeh držav, če se najdeti končno na isti platformi.

Jugoslovanska-francoska pogodba, kot akt že davno preskušene prijateljstva med obema državama pa bo ne samo važen utež na mednarodni tehtnici, ampak tudi, ker je izraz resnične miroljubnosti in obrambe posestnega stanja obeh pogodbenikov, mogočna garancija miru v Evropi sploh.

Prijateljska pogodba s Francijo se podpiše še ta mesec.

r Belgrad, 4. novembra. (Izv.) V četrtek, dne 10. t. m., je postavljena na dnevni red interpelacija o zunanjem političnem položaju. Pri tej priliki bo imel zunanji minister gosp. Marinković daljši govor o celokupnem zunanjepolitičnem položaju. Odgovoril bo tudi na vsa vprašanja, o katerih želijo interpelanti odgovor.

Kakor smo zvedeli, bo zunanji minister takoj po tej seji, morda že prihodnji dan, 11. t. m., najpozneje, 12. t. m., odpotoval naravnost v Pariz s francoskim poslanikom Darcom. V Parizu bo nato podpisal prijateljsko pogodbo med Francijo in Jugoslavijo, ki je močnejšega in globljega značaja, kakor sicer običajne prijateljske pogodbe med državami.

Posebej ni treba poudarjati, kako velikega pomena je za zunanji položaj naše države ta prijateljska pogodba med našo državo in Francijo, s katero so nas še doslej vezale pristržne zveze. O tem koraku piše tudi zunanje časopisje, predvsem francosko. Današnje vesti, ki so o tem prispale iz Pariza, se glase takole:

Quai d'Orsay demantira vesti londonskih listov, da namerava francoska vlada pogodbo o zvezi s kraljevino SHS podpisati še pred 15. novembrom. Nasproti temu solidarno naglašava večina francoskega časopisja velik pomen in potrebo sklenitve takšne zveze. Posebno podčrtava dejstvo, da so se pogajanja

med francosko in jugoslovansko vlado končala, samo datum podpisa se še ni določil.

»Petit Parisien« pravi, da se bo sklenitev pogodbe o prijateljstvu in arbitraži med Francijo in Jugoslavijo izvršila ob priliki oficijelnega obiska kralja Aleksandra in kraljice Marije v Parizu, ki še do danes ni določen. Ta zveza je popolnoma v duhu Društva narodov. Ta pogodba bi se bila podpisala že lansko leto, pa se je odložila.

Tako se glase informacije francoskega časopisja.

v Pariz, 4. nov. (Izv.) Z ozirom na včerajšnji demanti Quai d'Orsay, da za bližnjo prihodnost ni predvidena ratifikacija francosko-jugoslovanske prijateljskega in zveznega pakta, naglašava »Petit Parisien«, da se je ratifikacija odgodila z ozirom na Italijo in Mussolinija, ker je hotel Mussolini prvi skleniti tako pogodbo z Jugoslavijo. Preden pa je izvršil to namero, je sklenil tiranski pakt, ki pa je zopet izredno otežkočil pogajanja med Rimom in Belgradom. S tem, da se prijateljska pogodba med Francijo in Jugoslavijo ni podpisala, pa se razmerje med obema državama nikakor ni skalilo. S sklepom take pogodbe se dobro razmerje tudi ne bi posebno ojačilo ter je pričakovati, da se bo pogodba podpisala o priliki oficijelnega obiska jugoslovanskega kraljevega para v Parizu. Čas tega obiska še ni določen.

Velika zmaga vlade v skupščini.

ZAHREBTNI MANEVR RADIČEVCEV. — NEKULTURNO PONAŠANJE STJEPANA RADIČA. — ŠKANDAL V SKUPŠČINI. — DVA RADIČEVSKA PREDLOGA PROPADLA. — PRIBIČEVIČ RADIČEV POMAGAČ.

Senzacionalen govor zastopnika muslimanov.

Manifestacije ministrskemu predsedniku.

r Belgrad, 4. nov. (Izv.) Poročali smo že, da so načelniki skupščinskih skupin na svoji poslednji seji sklenili, da na današnji seji pred pričetkom dnevnega reda ne bo nobenega glasovanja. Kljub temu soglasnemu sklepu vseh šefov parlamentarnih skupin so radičevci to pogodbo prekršili in vložili nujen predlog o izenačenju davčnega zakona v državi. Mislili so, da ne bo dovolj vladnih poslancev in da bodo na ta način presenetili vlado.

Jasno je, da radičevcem ni bilo do izenačenja davkov. Če bi jim bilo na tem, potem bi bili lahko to izvedli, ko so bili dve leti na vladi. Čeprav je bil ta zakon v odboru že sprejet, ga vendar niso hoteli predložiti narodni skupščini. Ker je sedanja vladna večina drugače sestavljena, bo ta vlada zakon pregledala in prešturirala ter ga potem predložila narodni skupščini. Sicer se pa o tako velikem in važnem zakonu nikakor ne more razpravljati na hitro roko. Zakon potrebuje temeljito razpravo posebno z ozirom na to, ker so ta zakon izdelali radičevci, ki so pri tej priliki zelo zanemarljivo interese prečanskih krajev. Zato se je pojavila potreba, da se ta zakon v teh točkah, ki so jih radičevci zapostavili in oškodovali interese kmetijskega ljudstva, popravi.

Kot prvi je utemeljeval nujnost zakona radičevce g. Krajač. Že za časa njegovega govora je pričel g. Radić napadati z besedami:

»Pljačkaši, tatovi itd.«

Predsednik narodne skupščine ga je moral ponovno opomniti in ukoriti. G. Krajač je v svojem govoru protestiral proti uredbi finančnega ministra g. Markoviča za zmanjšanje davkov v prečanskih krajih. O tem smo nedavno poročali. Kakor znano, se je ta uredba postavila na dnevni red seje finančnega odbora, ki bo v ponedeljek. Ta uredba se je sestavila na temelju pooblastil v finančnem zakonu in določa znatno znižanje davčnih bremen v prečanskih krajih, zlasti dohodnine.

Proti temu demagoškemu nastopu radičevcev je protestiral minister g. Marković, ki je dejal, da prevzema za to uredbo popolno odgovornost in da je ta uredba takšna, da bo dosegla večji učinek kakor vsako demagoško vpitje g. Radića in njegovih prijateljev.

Nato je

finančni minister

v imenu vlade izjavil:

G. Krajač je obrazložil svoj predlog in motive, radi katerih zahteva nujnost. Izjavil je, da se mora v razpravi o zakonu o neposrednih

avkih posvetiti največja pozornost, da se ne storijo nobene napake. To izjavo sprejemam, vem, da se mora posvetiti vsa pozornost, da se tako važen zakon sprejme vsaj na temelju vsestranskega proučevanja. To ne pomenja samo vsestranskega proučevanja zakonskega besedila, temveč vsestransko proučevanje gospodarskih odnosov in položaja v državi, ki se je v teku poslednjih let, kakor vsi veste, spremenil na slabše. Kdor razume to dejstvo, ve, da nikakor ne morem sprejeti predloga o nujnosti za ta zakon. Tako važen zakon se nikakor ne more rešiti na hitro roko. Izjavljam pa, da vlada ne misli odlagati tega vprašanja. Posebno naglašam, da bo vlada v najvišji meri skrbela, da se ta zakon čim prej predloži narodni skupščini.

Stjepan Radić: »Da nas pljačkate, to je vaša skrb.« Predsednik g. Perić: »G. Radić, tretjič vas kaznujem s pismenim opominom zato, ker žalite finančnega ministra. Sicer bom prekinil sejo in predlagal posebno kazen, če boste tako nadaljevali.« G. Stjepan Radić: »Jaz pravim vsem, da kradete in pljačkate.« Nastane velik hram, vpitje, da ni mogoče govoriti. G. Radić psuje vsevprek, vsled česar je predsednik prekinil sejo.

Po prekinitvi seje je predsednik narodne skupščine izjavil, da je sejo prekinil vsled nereda in žalitev, ki so padale na račun ministrov in narodnih poslancev od strani g. Radića. Te žalitve so takšne, da škodujejo ugledu narodne skupščine. Večina je odločno pritrjevala. Radi tega je predsednik izjavil, da bo na koncu seje predlagal izključitev g. Radića.

Po tej izjavi so pričeli radičevci z velikanskim huronskim vpitjem in kričanjem, katerega je pridno sekundiral g. Pribičević in tovariši. Prepri in huronsko vpitje, ki so ga radičevci izvajali z nepopisnim navdušenjem v obrani svojega šefa, ki je vsevprek obmetaval z blatom in najgršimi primkami, je trajal dalj časa.

Nato so govorili samostojni demokrat g. Demetrović, ki je podpiral radičevski predlog, zemljoradnik g. Voja Lazić, v imenu Nemecev pa Kraft. Nato se je vršilo glasovanje in je bil

predlog radičevcev odbit.

Ko se je prešlo na dnevni red, je dopoldne govoril za obtožnico zemljoradnik g. Voja Lazić in navedel stvari, ki so znane iz verificacijske debate,

Čičerin.

ruski zunanji minister, ki je presenetil svet s predlogom, da se Rusija udeleži ženevskih razorožitvenih konferenc.

Popoldne je prvi govoril radikal gosp. Nastas Petrović.

V imenu demokratske zajednice je govoril g. Mehmed Behmen. Njegov nastop je bil senzacionalen. Govoril je proti Radićevi obtožnici. Ta govor ni vzbudil senzacije radi vsebine, ki je predvsem vseboval proteste in dokaze

o nečutenem terorju boljševiziranih Radićevih mas,

ampak radi tega, ker je prvič član D. Z. nastopil v obrambo sedanje vladne koalicije in njenega šefa. Da je to storil ravno musliman, to dokazuje, da so zveze med muslimani in radikali posebno intimne in da so se muslimani popolnoma odrekli šahiranju šefa D. Z. g. Davidoviča. Gosp. M. Behmen je navedel drastične primere Radićevih nasilstev, kakor slučaj uboja Talana, pristaša HPS, nasilstva v Hercegovini nad pristaši drugih strank itd. Njegov govor je porazno vplival na opozicijo.

Potem je govoril samostojni demokrat g. Kusanović, za njim pa črnogorski federalis g. Drljević.

Zvečer ob 9. uri se je pričelo glasovanje, končalo se je ob tridesetih na 10. Glasovanje je bilo tajno. Izid je bil sledeč:

Glasovalo je 259 poslancev. Za prost prehod na dnevni red, to je proti demagoški radićevski obtožnici, je glasovalo 168 poslancev, proti prehodu na dnevni red pa 84. Praznih je bilo šest listkov. En glas je bil neveljaven, ker je bil za in proti. Z ozirom na to je bila

obtožnica zavrnjena.

Ta rezultat je večina sprejela z velikim navdušenjem. Predsedniku vlade g. Vukičeviću so priredili iskrene in pristržne manifestacije, ki so trajale dalje časa. Ko je aplavz ponehal in si je opozicija malo opomogla od svojega presenečenja, je predsednik predlagal za prihodnjo sejo sledeč dnevni red:

1. Razprava o poročilu verificacijskega odbora o pismu narodnih poslancev g. Kumandija in tovarišev o tem, da lahko narodni poslanci obdržijo poleg poslanskega mandata še mesto v občinskem svetu.

2. Volitev odbora za proučevanje Pribičevićevega predloga o dopolnitvi člena 14. poslovnika. (Ta člen govori o skupščinskih odborih. Gosp. Pribičević predlaga, da se ta člen s skupščinsko resolucijo dopolni s tem, da se vsi vstavi, da se v skupščini voli poseben odbor za zunanje zadeve.)

3. Volitev odbora za proučevanje predloga o razmejitev občin.

4. Volitev odbora za proučevanje zakonskega predloga g. Nastasa Petrovića o likvidaciji kmetijskih meničnih dolgov.

Skupščina je ta predlog sprejela. Predsednik je sklical prihodnjo sejo za sredo, dne 9. t. m., ob 10. uri dopoldne. Nato je predsednik izjavil sledeče:

»V teku današnje seje sem bil primoran radi nereda prekiniti delo. Ko se je delo nadaljevalo, sem izjavil, da bom glede povzročiteljev tega nereda stavil na koncu današnje seje predlog. Gg. poslanci! Pregledal sem stenografske zapiske in ugotovil, da se je delo prekinilo v tistem trenutku, ko je g. Radić razžalil finančnega ministra, narodne poslance in samega predsednika narodne skupščine. Ravnotako sem ugotovil, da je bil gosp. Radić za te žalitve ravnotako težke narave že na tej seji kaznovan s tremi pismenimi uko-

ri. Ker je bila raditega seja prekinjena, imam po poslovniku dolžnost, oziroma pravico, da narodni skupščini predlagam za g. Radiča večjo kazen. Gospoda moja, interes visoke hiše zahteva, da se čuva njen ugled in dostojanstvo. Gosp. Radič je šef velike skupine in bi moral dati vglad tudi vsem članom svoje skupine in tudi ostalim članom narodne skupščine, da se red, mir in dostojanstvo tega doma varujejo. Z ozirom na to in ker mislim, da mora biti to poslednji opomin g. Radiču. (Gosp. Radič: »Jaz ne želim nobenih ozirov in nobene milosti, vi pa se držite poslovnika in ne pljačkajte.«) Mislim, da je g. Radič za sedaj dovolj kaznovan s trikratnim pismenim ukorom in da je to poslednjič. Gosp. Radiča opominim, da se bom v bodoče v takih slučajih poslužil vseh pravic, ki mi jih daje poslovnik.«

To temeljito lekcijo je celokupna skupščina poslušala z velikansko naslado. Bila je takšne narave, kot se daje samo učencem v prvem razredu ljudske šole. Na g. Stjepana Radiča je vplivala porazno. Celokupna skupščina jo je sprejela z velikim odobravanjem. Ob tridesetih na 10. se je seja zaključila.

r Belgrad, 4. nov. (Izv.) Jutri prično vsi skupščinski odbori z delom. Misli se, da se bo delo v nekaterih odborih končalo tako hitro, da bodo do srede gotovi zakonski predlogi in da se bo sredi prihodnjega tedna pričelo z rednim delom.

NOV RADIČEV »USPEH«.

r Belgrad, 4. novembra. (Izv.) V mali pavzi, ki je nastala v delovanju narodne skupščine, se je v belgrajskih političnih krogih mislilo na to, da bi se Radičeva stranka pritegnila v koalicijo in sicer radi nesigurnosti Davidovičevega krila v demokrati stranki. Toda današnji nastop g. Radiča in njegovih tovarišev ponovno dokazuje, da z njimi ni mogoče nobeno resno delo.

Se o občinskih volitvah v Stari Loki.

Se en dan, pa se bo odločilo, kakšno bo gospodarstvo naše občine za bodočo tri leta. Včerajšnji »Slovenec« je že nekaj poročal o »lepici zvezi 2. liste. Glede obljub in podkupovanja, ki da se bo vršilo v veliki meri, pa samo povemo, da se to že vrši gotovo v toliki meri, kot se še ni nikoli za nobene volitve. Vina, kolikor kdo more piti, če še dvomi g. veliki magnat o »pravovernosti«, pa še 100 dinarjev v roko. Če bi znanemu g. bilo toliko mar občinsko gospodarstvo, kot so mu delavski glasovi, bi se bil pač več kot dvakrat udeležil občinskih sej v treh letih in bi bil kot glavni delničar »Elektrarne« pač zastavljal ves svoj vpliv, da bi bila Staroloka občina, na katere ozemlju stoji centrala, dobila tudi nekaj donosa od elektrarne. In samo g. oblastnemu poslancu Uršiču in dosedanji odbornikom SLS se je zavaljalo, da se bodo rešili za našo občino precejšnji dohodki. Delavci enega ali drugega velekapitalista pa dobro vedo, da se njihovi interesi z interesi njihovih delodajalcev v ravno takem soglasju kot pes in mačka. Prav imajo delavci, če vzamejo denar, svojega pravega prepričanja pa ne prodajo. Upamo tudi, da bodo lahko brez strahu volili po svoji vesti, ker se bo skrbelo, da bodo volitve tajne, kot morajo biti in da ne bo g. D. nastavljal ušes na skrinjico. Takim zastopnikom delavstva, kot so danes na »gospodarski listi«, ki so izdali delavce ravno tistim žerjavovcem, ki so jim pred tremi leti razveljavili delavsko listo, takim ljudem delavstvo ne bo dajalo svojega zaupanja, ampak volilo res svojo listo, ki je »Zveza delavcev in malih posestnikov« in delavske kroglice bodo jutri letele v tretjo (3.) skrinjico. Še bolj pa so prodali interese svojih volivcev sedanji generali SKS. Dobro poznajo odkrite namere žerjavovskih bogatašev, da se odcepi od lepe staroloke občine najbogatejši del, to je Trata s kolodvorom in se prikljopi Škofji Loki. To je gotova in obče znana njihova namera. Saj se ti magnati vedno čutijo meščane in vsak kmet dobro ve, koliko jim je za kmeta. Sedanji voditelj SKS z Zargarjem na čelu so se zvezali z žerjavovci samo iz političnih razlogov, četudi potem propadejo vsi kmetje in občina popolnoma obuboža. Nosilec svoje liste, gostilničarju bodo pomagali, da se znižajo doklade na opojne pijače, dasi vedo, da potem gostilničar ne bo točil nihi pare ceneje in čeprav vedo, da bo potem treba zvišati doklade na direktne davke, to je na zemljo. Ni šlo v glavo sedanjim generalom to, da so v prejšnjem odboru složno delovali zastopniki SLS in SKS v gospodarskih zadevah in delali dobro za ljudi, ki so jih volili, t. j. za kmete. Da so se mogli zvezati z največjimi nasprotniki kmetov koristi, so odvrli svoje stare zastopnike, znane prave prijatelje kmeta. Zato kmetje, zavedaje se, da odločujete v nedeljo svojo usodo, ki bo tepla neusmiljena vas in lahko še vaše naslednike, če se ne boste prav odločili. Samo pogledajte moža na 1. in na 2. listi in ne bo vam težko presoditi, kdo bo bolj za vas. Na 1. listi Kmečke zveze sami pravi kmetje, ljudje, katerim lahko zaupate svoje koristi. Zato bo v nedeljo naš klic: Za nerazdeljeno občino Stara Luka in volite moža, ki bodo tako hoteli in tako delali. Zato vse kroglice v 1. kmetško skrinjico in v 3. delavsko skrinjico. Delajte na to sami, delajte pri svojih sosedih in vsi na volišče. Volitve bodo trajale od 8 jutraj do 5 popoldne.

Izpremema poslovnika narodne skupščine.

r Belgrad, 4. nov. (Izv.) Ministrskemu svetu se je predložil načrt resolucije za narodno skupščino o spremembi poslovnika narodne skupščine. Po razpravi v vladi se bo ta resolucija predložila skupščini. Glavne spremembe poslovnika bodo sledeče:

Čl. 2. Vstavi se nov stavek, ki se glasi: Vsak poslanec in začasni predsednik narodne skupščine ima toliko glasov, kolikor ima mandatov.

Čl. 14. govori o skupščinskih odborih. Vanj pride nova točka, ki odreja gospodarski odbor.

Čl. 18. govori o članh odbora. Doda se stavek: Na mesto članov, ki izstopijo iz odbora, pride nov naslednik z liste, tudi takrat, ako skupina, na katere listi je bil izbran, izjavi, da se mora dotični črtati iz liste.

Čl. 19. Drugi odstavek se bo glasil: V slučaju, ko se odbori razdele na večino in manjšino, imata obe strani svojega posebnega poročevalca. Samo v slučaju, o katerem govori prvi odstavek tega člena, ima lahko manjšina več poročevalcev, in sicer v enakem številu, kakor večina.

Čl. 30. govori o zapisniku. Doda se sledeče: V zapisniku se beležijo disciplinske kazni poslancev.

Čl. 38. govori o tem, kaj se čita pred prehodom na dnevni red. Dosedaj so se čitali vsi nujni zakoni. Sedaj pa odreja poslovnik, da se izvzamejo od čitanja pred dnevnim redom obvestila o zahtevi zakonskega predloga in o zahtevi prvenstvenosti za interpelacije.

Čl. 36. Spremeni se prvi odstavek: K besedi se je prijaviti do tistega trenutka, ko predsednik razglasi, da se je pričela razprava.

Čl. 39. Poslednji odstavek: Ministri, podtajniki in vladni zaupniki lahko govorijo s svojega mesta, poslanci pa z govorniške tribune. Če govorijo k poslovniku, o osebnih zadevah in stavlajo kratka vprašanja, morajo govoriti s svojega mesta.

Čl. 40. »V imenu skupine sme govoriti samo en poslanec.«

Borba za mariborsko občino.

Maribor, 4. nov. 1927.

Pod tem naslovom razpravlja sinočnji »Večernik« o občinskih volitvah v Mariboru. Po mnenju »Večernikovega« dopisnika, ki stoji zelo blizu dosedanji demokratični občinski svetnikom, so vse stranke mirne, le Slov. ljudska stranka je razburjena, ker ve, da ji bo »odklenalo«. Pravijo, da kdor je zaljubljen, je slep za vse, kar ga obdaja. In demokrati so strastno zaljubljeni v socialiste, zato tudi ne vidijo, da je »zaljubljeni parček« popolnoma izoliran. Kdo neki še naj mara za skrahirane demokrate, ki so pri Slavenski banki zapravili okrog 100 milijonov slovenskega denarja in ki so tudi pri mariborski mestni hranilnici gospodarili kakor svinja z ..... Mariborčani pač dobro vedo, da bi morali plačevati še najmanj enkrat toliko obče. doklad, če bi demokrati in socialisti dobili občino v roke. Če bi na magistratu zavladali socialisti in demokrati, potem pride občina na »kant«, kakor je prišla na »kant« Slavenska banka. Mariborčani vsak dan vidijo, da Maribor pod »klerikalnim« županom dan za dnevom napreduje, da se zidajo stanovanjske hiše, da se delajo prepotrebni kanali, da se tlakajo ceste, da se veselo širi avtomobilni promet itd. Isto Mariborčani pa tudi dobro vedo, da se pod županovanjem socialista Grčarja, katerega so podpirali demokrati, ni postavila nobena hiša, da se ni napravil noben kanal, da so morali do gležnjev hoditi po blatu. Zato pa Mariborčani že danes pravijo: Demokrat in socialist, ki samo govori, pa nič ne dela, nam županil ne bo.« Lažnjivi demokratiški dopisnik v »Večerniku« tudi pravi, da »klerikalci« v sedanjem obč. svetu niso

Čl. 62. se spremeni tako-le: O zahtevi nujnosti sklepa narodna skupščina na koncu seje, preden stavi predsednik predlog o dnevnem redu prihodnje seje. Narodna skupščina je dolžna čuti najprej tistega, ki nujnost zahteva. Njegov govor ne sme trajati dalje kot 15 minut.

Čl. 64. se črta.

Čl. 66. govori o proračunu in o sklepih šefov skupin. V členu se pravi: Če se ne bi odbor šefov parlamentarnih skupin drugače sporazumel o proračunski debati, potem se morata razprava in končno sprejetje proračuna in finančnega zakona končati v tridesetih dneh, tako da se morata končati načelna razprava in načelno sklepanje najkasneje v osmih dneh. Na preostalih 22 dni razpredel skupščina na predlog predsednika razpravo in sklepanje o posameznostih proračuna.

Čl. 97. govori o kazni. Spremeni se: Ostanejo sledeče disciplinske kazni: 1. opomin k redu, 2. pismen opomin k redu, 3. odvzete besede, 4. (novi) odstranitev iz skupščinske dvorane. Posledica je enodnevna izključitev od skupščinskih sej, 5. začasna izključitev od skupščinskih sej. O točki 4. odločuje sam predsednik, o točki 5. pa narodna skupščina brez razprave na predlog predsednika ali 20 članov predlagateljev.

Čl. 101. Doda se: S kaznijo odstranitve iz skupščinske dvorane se kaznuje tisti, ki je zagrešil nered težke narave ali ki s silo prepreči glasovanje na seji. Poslanec, ki se kaznuje s kaznijo odstranitve iz skupščinske dvorane, je dolžan takoj se odstraniti. Če se brani, odredi predsednik, da se na ta način kaznovani poslanec s silo odstrani iz dvorane.

Čl. 104. se spremeni: Tudi kazen pismene opomina in odvzeta besede, odstranitve iz narodne skupščine in izključitev od skupščinskih sej se vedno zabeleži v skupščinskih zapisnikih. Odstranitev ima za posledico enkratne zgbue dnevnice, kazen izključitve pa odvzete dnevnice za čas izključitve.

To so glavne spremembe poslovnika, o katerih bo razpravljala ministrski svet. Na to pride resolucija pred narodno skupščino.

NJ. VEL. KRALJ V OSIJEKU.

r Belgrad, 4. nov. (Izv.) Iz Osijeka poročajo: Snuči je sem pripotoval Nj. Vel. kralj. Sprejeli so ga divizijski poveljnik Damjanović, bivši dvorni maršal, in častništvo osijske garnizije. Kralj je prenočil v vagonu, kjer ga je zelo zeblo. Davi se je odpeljal v Belje na lov.

KOMISIJA ZA REORGANIZACIJO TRGOVINSKEGA MINISTRSTVA.

r Belgrad, 4. novembra. (Izv.) V trgovinskem ministrstvu se je sestavila posebna komisija, ki bo izvršila reorganizacijo tega resora. Izvršila bo razdelitev delokroga med trgovskim in finančnim ministrstvom.

PROSVETNI SVET.

r Belgrad, 4. novembra. (Izv.) Sklicana je seja glavnega prosvetnega sveta. Seja tega sveta se bodo vršile 10., 11. in 12. t. m. Na njih se bo razpravljalo o predloženi uredbi o sestavi krajevnih šolskih odborov. Na sejo so pozvani vsi člani iz države.

ZA NOVO POSOJILLO V ANGLIJI.

r Belgrad, 4. novembra. (Izv.) V zvezi s posojilom, ki ga ima naša država dobiti v Angliji od tamošnjih finančnih krogov, je danes tukajšnji angleški poslanik g. Kenard obiskal finančnega ministra g. Bogdana Markoviča.

Macedonci dajejo izjave.

Tendence niso prestale.

v Sofija, 4. novembra. (Izv.) Inozemsko zastopstvo notranje macedonske revolucionarne organizacije je zastopnikom listov razposlalo izjavo, v kateri se kot neresnična označuje vest »Avalac«, da je umor očeta in brata Mihajlova dejanje federalistov. Ne more biti dvoma, da so ta umor organizirale srbske oblasti. Niti Turčija Abdul Hamida ni ogrožala življenja nedolžnih sorodnikov revolucionarjev. Tak nečuten zločin doslej ni zabeležen v nobenih bojih za svobodo, Srbija pa je opetovana dokazala, da je država brezobzirnega terorja. — Tukajšnji merodajni krogi so radi umora v Štipu v velikih skrbeh. Smatra se, da so nadaljnji teroristični akti Macedoncev nezogibni, ker se bodo vsakelej množili. Posledica takih maščevalnih činov pa bo nadaljnje poslabšanje razmer z Belgradom, ne da bi bolgarska vlada imela možnost storiti kaj proti temu. Obsedno stanje v obmejnih krajih je bilo bolj znak dobre volje bolgarske vlade kakor dejansko varstvo proti nadaljnjim akcijam Macedoncev v Srbiji.

DISKREDITIRAN, SE PREDEN NASTOPI.

v Pariz, 4. nov. (Izv.) Boj pariškega deničarskega tiska za ukinitvev odnosov z Rusijo, v katerem se je navzlic odporu posrečilo Briand u izsiliti odpoklic Rakovskega, se po kratki pavzi, kakor se zdi, začneja znova. »Figaro« je že začel osebno napadati novega sovjetskega zastopnika Dovolgovega, da ga diskreditira, še preden je nastopil svoje mesto.

FRANCOSKI VOJNI MINISTER PREDAVA.

v Pariz, 4. nov. (Izv.) Vojni minister Painleve odide na Angleško, kjer bo predaval v Londonu in Cambridgeju. Smatra se, da je to v zvezi z razorožitveno konferenco v Ženevi, katere se namerava udeležiti tudi Rusija.

Najlažje je vse zapečatiti.

v Bozen, 4. nov. (Izv.) Tukajšnji prefekt Ricci je odredil, da se zapreta pisarni nemških tirolskih poslancev Tinzla in barona Sternbacha v Boznu. Prepovedal je tudi, da se njuni pisarni nikjer drugod v južni Tirolski ne smeta odpreti. V uradnih krogih se ta ukrep utemeljuje s pretvezo, da sta bili pisarni nemških poslancev središči protitalijanske propagande, ki kaže na to, da sta Sternbach in Tinzl v svojih pisarnah pogostoma sprejemala sumljive osebe od onkraj Brennerja.

ZA ŽELEZNIČARJI ŠE POŠTARJI?

v Praga, 4. nov. (Izv.) Eksekutiva železničarskih organizacij je danes sklenila, da se pasivna resistenca nadaljuje v polnem obsegu, dokler vlada ne stavi zadovoljive ponudbe. Po poročilu železniškega ministrstva se promet razvija normalno. Obstojče zamude v prometu pa so povzročene po nenormalni konekturi v blagovnem prometu. »Pravo Lidu« poroča, da se bo akcija razširila tudi na poštne uslužbenice, ki so tudi nezadovoljni s sedanjim položajem.

v Praga, 4. nov. (Izv.) Po poročilih s strani železničarjev se pasivna resistenca na državnih železnicah nadaljuje po načrtu. Oficijelna »Prager Presse« piše, da se z likvidacijo konflikta vsaj v bistvenih točkah lahko računa najpozneje do ponedeljka, da je vlada ponudila nove draginske doklade. Jutri se bo odločilo, ali se na tej podlagi morejo nadaljevati pogajanja.

FRANCOSKE DIPLOMATSKE SPREMENBE.

v Pariz, 4. nov. (Izv.) Francoski zunanji minister Briand je v daljši avdijenci sprejel francoskega poslanika v Bruslju Herberta in poslanika v Kodanju Hermita. Najbrže je res, da je to v najožji zvezi z napovedanim premeščanjem diplomatskih osebnosti. Francoski poslanik v Rimu Bernard bo šel menda v Bruselj, kjer bo zamenjal poslanika Herberta, ki je nečak poslanika v Moskvi.

Avarescu, advokat princa Karola.

Zanimanje za princa je ponehalo.

v Bukarešt, 4. nov. (Izv.) Danes je general Avarescu imel v senatu o priliki debate o prestolnem govoru velik govor, v katerem je izredno ostro napadel liberalno stranko. Če je sploh katerra stranka kršila ustavo, je bila to liberalna stranka. Navajal je primere, ki osvetljujejo tozadevno postopanje liberalne stranke. Debatu se je odgodila na jutri. Avarescu bo svoja odkritja nadaljeval.

v Bukarešt, 4. nov. (Izv.) General Avarescu je danes obiskal komandanta drugega armadnega kora generala Popovasca in ga prosil, da bi smel obiskati Manoiilesea v zaporu. Njegova prošnja je bila odklonjena z motivacijo, da preiskava še ni končana. Jutri se bo baje objavil uspeh preiskave. Odklonjen je bil tudi predlog dveh zagovornikov Manoiilesea, da bi ga izpustili.

v Bukarešt, 4. nov. (Izv.) Danes so vsi romunski listi prinesli izjave princa Karola, ki so v inozemskih listih izšle že meseca junija, pa se v Romuniji doslej niso smele objaviti. Objavljeno je bilo tudi besedilo onega pisma, katerega je Karol hotel poslati voditelju kmet-ske narodne stranke Maniu. Zdi se, da je vlada sklenila pripustiti javno diskusijo o vprašanjih,

ki se tičejo princa Karola. S tem hoče vzeti Karolu možnost pritoževanja, da romunska vlada ne dovoljuje, da bi se njegove izjave priobčile romunskemu narodu. Današnje objave na romunsko javnost niso imele posebnega učinka. V pismu na Mania pravi princ Karol, da je vsled postopanja romunske vlade, ki ne dovoljuje, da bi se njegove izjave priobčile romunskemu narodu, primoran stopiti iz rezerve.

„Mi smo odločili vojno“.

v Rim, 4. novembra. (Izv.) »Popolo d'Italia« objavlja članek o tangerskem vprašanju, v katerem dostavlja: Italija v polnem razvoju svojih moči lahko presoja dogodke povsem mirno v svesti si svoje dobre pravice in svoje bodočnosti. Mi smo narod 42 milijonov državljanov in nas bo čez nekaj časa 50 milijonov, in to je moč, katere se ne sme zanemarjati ali ignorirati, posebno ko smo dokazali, da smo mi odločili veliki spor.

ANGLEŠKI BOKSARJI NE GREDO NA OLIMPIJADO.

v London, 4. nov. (Izv.) Zveza angleških amaterskih boksarjev se je, kakor poroča »Evening Standard«, radi izplačila mezd, ki jih izgubijo udeleženci olimpijskih iger, izjavila, da se odreka udeležbi na prihodnji olimpijski tekmi.

Dan v besedi in sliki

Drugo zasedanje ljubljanske oblastne skupščine.

Danes se zopet zbere samoupravno zastopstvo naše ljubljanske polovice naše dežele. Kakor je slovenska javnost z največjim zanimanjem in simpatijami spremljala prvi nastop naših oblasti, tako z največjim interesom pričakuje drugo zasedanje.

Danes ob pol deseti uri bo v stolnici sv. maša z »Veni sancte«, ob 10. uri pa prične seja v dvorani ljubljanskega mestnega magistrata.

Dnevni red je tale: 1. Čitanje kraljevega ukaza o zaključku prvega rednega zasedanja skupščine. 2. Čitanje kraljevega ukaza o otvoritvi drugega zasedanja. 3. Poročilo predsednika skupščine. 4. Poročilo velikega župana o stanju občne administracije v oblasti v smislu člena 129. zakona o oblastni in srezki samoupravi.

V skupščini se je izvršilo v času od prvega do drugega zasedanja nekaj osebnih izpre-

oblastnimi samoupravami, da se izkušnje na polju samoupravnega gospodarstva in uprave plodonosno uporabijo v vseh oblasteh, da se skupna vprašanja rešujejo z medsebojno podporo po enotnem načrtu, da se tako doseže pri rešitvi posameznih problemih največji moralni in materialni uspeh, ki je mogoč. Zveza hoče s skupnimi finančnimi močmi ustvariti nova sredstva za izvrševanje samoupravnih nalog in zastopati interese oblasti pred državno vlado.

Slovenska javnost bo posebno toplo pozdravila predlog oblastnega odbora, da skupščina izvoli poseben petčlanski uredboadni odbor, ki bo posloval skupno z enakim odborom mariborske oblasti kot skupni uredboadni odbor za ljubljansko in mariborsko oblast. Namen tega odbora je, da bo pripravljala skupne in enake uredbe o poslih, ki se tičejo obeh oblasti. Zlasti bo ta odbor skrbel,

da se izvrši določba 323. fin. zakona, da se bivši deželni zakoni zenačijo za vse območje obeh slovenskih oblasti. Čujemo tudi, da se bosta obe slovenski oblastni skupščini sedaj vendarle sestali k skupnemu zasedanju. Končno bo oblastni odbor predložil uredbo o ustanovitvi in poslovanju izseljeniškega urada, spremembo zakona o občinskih taksah in večje število predlogov za najetje posojil ljubljanske mestne občine.

Ze sam dnevni red prve seje novega zasedanja oblastne skupščine kaže, da je oblastni odbor počitniški odmor temeljito izrabil za intenzivno delo in stopa pred javnost z obilnim važnim programom. Če pri tem uvažujemo, da se mora oblastna samouprava še vedno hudo boriti za prevzemanje poslov in finančnih virov, moramo znova ugotoviti veselo dejstvo, da je naša oblastna samouprava v najboljših rokah.

Zagar Martin:

Žalostna desetletnica.

Takoj po zlomu italijanske fronte na Soči se je pričelo tudi na sicer dokaj mirnem južno-tirolskem bojišču živahno, sumljivo gibanje. Dohajala so nova ojačenja, zbirale so se rezerve, pojavili so se celo oddelki nemškega topništva in težkih minometov, ki so vsled znatno boljše opreme in oskrbe vzbujali zavist in ogorčenje pri sestradanem avstrijskem moštvu. Prihitela so krčila avstrijskih in nemških udarnih čet, ki so imela nalogo z drznim nastopom prebiti nasprotno linijo. Vse te z mrzlično naglostjo se vršče priprave pa so spremljali glasovi o bližnji ofenzivi, ki naj po težkem udaru na Soči zada nasprotnikom smilostni udar ter povede avstrijske armade v Benetke. Pričeti s takim podjetjem po tirolskih gorah in to v zimskem času, se je zdelo vsakemu treznomislilemu nemogoča stvar. Kmalu nato, dne 10. novembra pričeta ofenziva niti od daleč ni uresničila sanj ošabnih vojskovodij, ki bi se radi gredli v novem svitu vojaške slave. Zahtevala pa je strašne žrtve od ljudi, ki niso bili nikdar interestrani na zmagi avstrijskega orožja. Za več polkov fantov in mož se je pri tem nesmiselnem početju zgrudilo in po-

ložilo življenje v »dokaz neomajne zvestobe« carju in očetinjav.

Izmed polkov, ki so najbolj krvaveli v teh novembrskih bojih, je bil tudi bivši 17. slovenski pešpolk. Ze drugo leto se je pehal ta polk po strmih tirolskih gorah, trepetal v silnem mrazu in viharjih divje alpske prirode, gineval pod snežnimi plazovi in zameti ter sejal mrliče v bojih na Mte Cucco in Chiesa. Pred pričetkom ofenzive je bil prestavljen iz udobnih postojank visoko ob Mte Dodici niže do na kritično mesto v asiškem bojnem odseku.

Na prijaznih brdih, preko katerih se spuščajo visoke tirolske gore v zeleno asiško ravnino, leži lična vas Gallio. Za njo se prične iz tamošnjih bojev zelo znana soteska Franzello, ki se vije proti fronti na Piavi. Na vzhodu od vasi pa se dviga Mte Meletta »črni grob« Bosancev. V smeri na to vas je prodiral naš polk ter v dežju in snegu dospel do močno utrjenih strelnih jarkov tik pred vasjo. Brez podpiranja od strani topništva, ki ni moglo slediti, je bil pogran v naskok na to utrjeno vas, kjer mu je pretela očitna poguba. Po napornem zavzetju strelnih jarkov je naletel v vasi na barikade, v hišah vgneždeni Italijani pa so ga obdali s uničujočim ognjem mitraljez in bomb, kar ga je prisililo k umiku. Pustivši svoje ranjence

Kapela v spomin v vojni padlim Jeseničanom, ki je bila blagoslovljena na Vseh svetnikov dan.

po ulicah, se je v zmešnjavi umaknil za zavzete strelne jarkove. Po zadostnem topniškem ognju, ki je pobijal tudi lastne ranjence, kar jih niso pobrali Italijani, je naslednjo noč ponovil napad in uspel. Italijani prisiljeni umakniti se nenadoma, so pustili v vasi še precej živih. Na te dobrote so se vrgli lačni naši ljudje ne meneč se več za sovražnika. Obračali in stikali so po hišah, pri tem pa jih je pobijal ogenj topov iz Mte Melette in Sisimola. Z žalostnim bobnenjem so se rušile ponosne stavbe in pokopavale pod sabo cele skupine hrane iskajočih ljudi. Pregnani iz ene hiše so se vrgli v drugo, dokler jim ni granata utešila lakote. Smrtno zadet se je še kdo tu pa tam pogal iz ruševin, zakritih z rokami in omahnil čez prag. Požar, zaneten po vžigalnih granatah, je objemal vas. Številne mlakuže, ostale na cesti po dežju, so bile vse pobarvane s krvjo, ki je čudno lesketala ob svitu požarov. Smrad po eksplozijah, požganih domovih in osmojenih cunjah, pomešan s vonjem sveže krvi, je polnil ozračje. Vzdihi in kriki ranjencev so se trgli iz podrin. Oddelki plašnih italijanskih ujetnikov so v diru hiteli skozi vas v varno zaledje.

V dveh dneh je bil tedaj pokončan polnoštevilni polk. Štel je na izgubah 1400 ranjenih, 300 mrtvih pa je pokrivalo bojišče znotraj in krog vasi. Trumoma so tiste dni »Janezi« romali v večnost. Radi besnečega topniškega ognja pa ni bilo niti mogoče mrličev takoj pokopati. Dva tedna se zmrznjeni pokrivali morišče, kasneje so jih pionirji potaknili po granatnih lijakih in po razstreljenih hišah ter zasuli. Ta kraj počitka pa jim je bil le začasen. Po končani vojni so jih avstrijski ujetniki dvignili ter prenesli na skupno pokopališče. Pobrali so obenem še trupla v kasnejših bojih tamkaj padlih junakov slovenskega 117. polka ter 7. lovškega bataljona. Obširno, skrbno negovano vojaško pokopališče pri Gallio šteje 5800 grobov, ki krijejo stotine vojakov omenjenih slovenskih polkov.

Spominu vseh teh trpinov zlasti pa tovarišev so se in izkrevavali sicer za tuje koristi, a pokazali so veliko etično silo: žrtvovali so se za skupnost. Doprinesli pa so tudi svoj delež h končni osvoboditvi in stretnitvi narodov. Njih ostanki počivajte daleč od rodne zemlje in snivajo večni sen na stnjih planinah v okrilju veličastnih gorskih velikano. Počastimo jih s tem, da se jih spominjamo

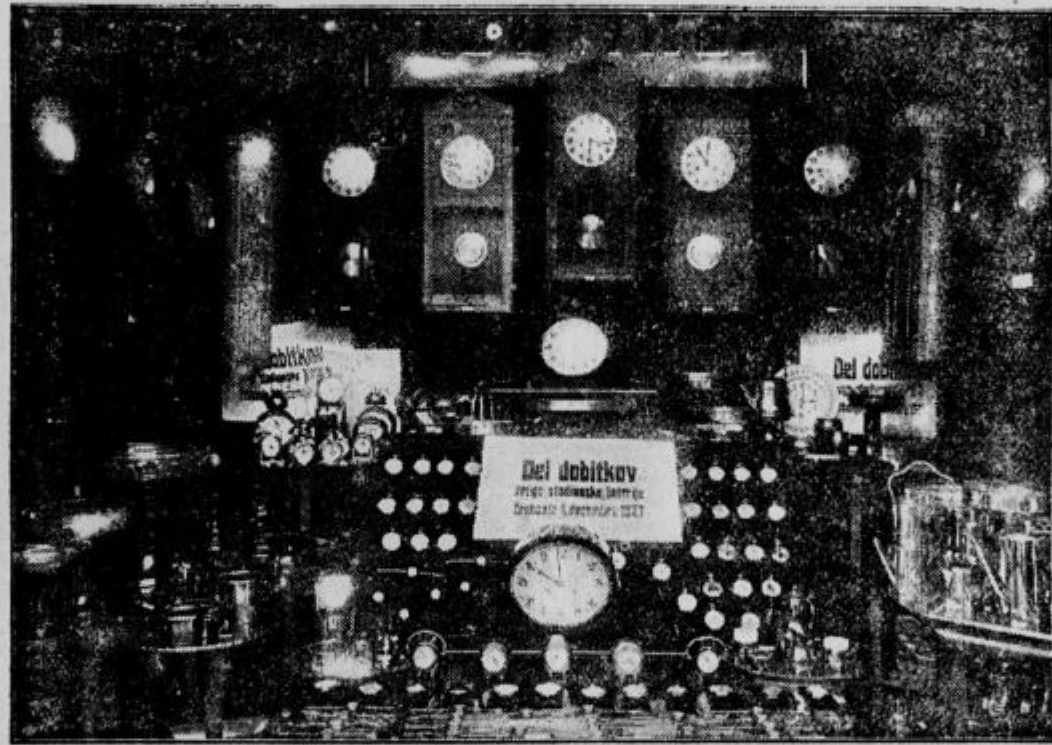

Dr. Fr. Muhi,

navratelj zdravišča Rogaška Slatina od leta 1906 do 1910, ki ga je povzdignil na sedanjo višino, umrl dne 1. novembra.

memb. Opozicija je izgubila tri člane in na njihova mesta stopijo namestniki. Dr. Albert Kramer, ki je bil v kranjskem okraju izvoljen za oblastnega poslanca in Ivan Urek iz brežiškega okraja sta bila 11. septembra izvoljena za narodna poslanci in s tem prenehala biti člana skupščine. Namesto teh prideta v skupščino Ivan Lončar, posestnik in župan v Trzinu za kranjski in Ivan Bogovič, posestnik in gostilničar v Brežicah za brežiški okraj. Istotako odpade g. Franc Zebal v okraju ljubljanska okolica, ker je nad njegovo imovino razglašen konkurz in vstopi za ta okraj g. Karel Mayer, posestnik in višji davčni oficial v poklju na Vrhniki.

Oblastni odbor bo predložil že v današnji seji več predlogov. Tako predlog o ustanovitvi glasila vseh slovenskih samoupravnih edinic. V tem glasilu se bodo obravnavala razna aktualna samoupravna vprašanja, glasilo pa bo obenem služilo tudi kot uradni list za obe slovenski oblasti. Dalje predlog o ustanovitvi zveze vseh oblasti v državi v smislu sklepa predstavnikov oblasti, ki so zborovali 28. oktobra t. l. v Belgradu. Namen te zveze je vpostaviti stalen stik med vsemi

Del dobikov II. Stadionske loterije, razstavljenih v Suttnerjevi izložbi na Mestnem trgu v Ljubljani.

Hišni posestnik za deset dinarjev...

(Ne berite, to je reklama!)

Ze od nekdanj imajo ljudje navado, da stanujejo po bahtah, hišah, vilah in palačah. Po vojni pa se je našim milim kulturnim razmeram zahotelo, da popeljejo sloveka nazaj v prvotnost in idilo. In Ljubljancem je moral pod šotor na Grudnovem in Cankarjevem nabrežju, pod lesenno barako ob zidu šentpeterskega župnišča. Kajti tako so zahtevali neizprosnene kulturne razmere.

Družinski oče, uradnik, obrtnik, delavec je pobral svoje stvari ter jih razpoložil pod zelenim kovanjem ali pa tam doli ob zidu. Zena je jokala, otroci so upili, dojenčki cvrčali, mož je semtertja prrtajeno zaklel.

Z drugega nadstropja nove palače je gledala in poslušala to selitev gospa upravnega svetnika Agamemnona Pojedež. In smejala se je. Kdo bi ji zameril? Saj njej niso znane razmere, kajti njen mož ima sedem lepo opremljenih sob. Po štirih se premika njegovo lastno telo. Lepo, nalahko drsa s copatami po tleh, kašlja, mrmra sam s seboj, natika in snema očala ter godrnja pri sebi ono znano, ki jo tako radi pojo oveneli samci: Ti si urce zamudila... Spusti se včasih v okoren nastojanje, bobna s prsti po odrgnjenem usnju in šteje dva tisoč, tri tisoč, pet tisoč, osem tisoč... no, bo že, bo že... eee... bo že, bo že... Prokleti komunisti... Ti si urce zamudila... Vse bi morali pobesiti, če bi bilo še kaj pravice na svetu, pa ta vražja socialna politika pridiguje, da je človek vsak, samo da hodi po dveh. Kaj ljudje, barabe so... Ti si urce zamudila...

Pa vstane gospod Agamemnon Pojedež in se

drsa v drugo, v tretjo, v četrto sobo. Tam se neha njegov izprehod, kajti vrata so zaprta. V peti, šesti in sedmi sobi žive podnajemniki, ki mu plačujejo za stanovanje in postrežbo malenkostnih osem sto dinarjev na mesec.

»Tako se da vsaj za silo živeti,« pravi Agamemnonova blagorodna gospa soproga, ko sedi vsak dan ob petih popoldne s svojimi blagimi prijateljicami pri čaju. Oh, moj mož, tako dela in gara, da se mi kar smili. Pa še ta seja vsak mesec. Tako se bojim za njegove živce!... Kaj pa je to pet tisoč dinarjev na mesec, pa tak trud in taka odgovornost?! Tistih tri tisoč, ki jih plačujejo podnajemniki, porabiva za priboljšek. Kdo nama bi zameril, saj moj blagi mož je že toliko storil za mili narod! —

Gospod Pojedež pa dela in se peha, kot je Jehova zagrozil Adamu. Vstaja ob desetih. Zajtrkuje ob pol enajstih, se izprehaja do ene in kosi ob dveh. Potem počiva do štirih, gre zaplečevat k taroku v kavarno in iz kavarne na izprehod. Ob sedmih ga čaka večerja. Ko se napase, sede na zofo ter dremlje in kima pozno v noč. Ob enajstih ga sprejme mehka postelja, pogreta z debelo opeko. Gospod Agamemnon se zlekne, zazdeha in zadrnoha v dražestne sanje o svinjski pečenki in štajerskem rizlingu, kakor ga točijo tam za vodo.

Le vsak tretji teden se gospod Agamemnon ne more držati dnevnega reda, ker mora k seji upravnega sveta. Velik in častit je tedaj gospod Agamemnon. Bog mu je dal zabrekle, mastne roke in debelo glavo. Drugače pa je lep in skromen. Ne govori nič, še gledati se mu skoraj ne ljubi. Včasih malo zakašlja in, če je seja količkaj dolga in važna, tudi zaspi.

Ako je treba glasovati, ga drugi velerodni gospodje zbude in gospod Agamemnon dvigne stog-

njeni palec desne roke, kajti s telesnimi močmi je treba varčevati.

Tako se godi gospodu Agamemnonu leto in dan. In pošteno prebivalstvo ga časti in spoštuje, se mu priklanja, ga obisplje s cvetkami in mu prireja podoknice s čestitkami in nagovori, ki prihajajo globoko iz dna srca. On pa deluje, poti in se trudi kot je Jehova zagrozil Adamu.

Tam doli pod kovanji in ob vrtnem zidu šentpeterskega župnišča pa vrišči otročji jok in se suše plenice. Iz nizke, nebojlene in z deskami vseh barv zakrpane barake prihajajo po ozki cevi dim, kajti spodaj se kuhata pri čemerikavem ognju fižol in krompir. Oče je v pisarni, pri delu, bogve kje. Mati pere, kuha, krega, tepe, snazi, doji in kdihuje. In tam okrog so tisti od magistrata napravili lep, okusen zid, da se mirni purgar ne ra burja ob pogledu na tolikanj beraštva in gnusobe. Le tupatam kak poštenjakar pogleda skozi okroglo odprtino ter opazi tam pri zidu židke, ki jih je postavila stanovanjska mizerija. Je mogoče tudi kateri, ki pri tem začuti v sebi nekaj usmiljenja podobnega, če ga še niso popolnoma prežele neizogibne razmere.

Kulturne razmere pa se zabavajo po kavarinah, barah in knjih, razmetavajo nezaslужeni denar in lukajo umazanije, pomešane s špiritom in dišečimi brozgami...

Od očeta Kapitla in matere Mizerije se je rodila pošast. Pravimo ji stanovanjsko vprašanje in nanj še ni nihče odgovoril. Kakor ogromna sfin-ga stoji pred nami, nobeden nas revnih ne more tam mimo. Pregarja ljudi s podstrešij v kleti, iz drvarnic jih goni v barake, v kozolce, v vagona, na skednje, svinjake in hleve, kamor si bodi, povodi.

Mnogo jih je, ki so ušli neznanjski pošasti. Za-

dolžili so se, sezidali svoj dom na Mirju, na Kodeljevem, za Bežigradom, kjerkoli. A dolg bo treba odplačevati z obrestmi vred deset, petnajst let in še več. Težko si bo odtrgoval ta in oni tiste zadane dinarje in to tem težje, čim boljši bo denar. A dom, ki brezobzirno pobira svoj davek kot star eksekutor od meseca do meseca, leto in dan, tak dom bo le pol doma.

Kdo je med nami, ki si ne bi želel svoje lastne strehe brez dolgov, brez obresti, brez kakršnihkoli bremen? Kdo je, ki ne bi hotel postati lastnik hiše ob beli cesti, ki pelje po ravni poljani v neznani svet?

Vprašajmo tega in onega, uradnika in nameščenca, trgovca in obrtnika, delavca, čimnarja, hlapca... Vsi bi radi svojico hišo ob beli cesti... Pa kaj, to so sanje, ki niso res, saj komur je namenjeno, ne sme niti misliti.

Gori ob Dunajski cesti onkraj vojašnice zidajo hiš dvakrat pet in še več. A le ena je med njimi, ki lahko postane moja, tvoja, njegova. Saj jo je že videl marsikdo in jo zahotel v svojem srcu, v svojih upih ta in oni.

Druga štadijonska loterija jo bo dala tistemu, ki mu jo bo sreča naklonila, za enega samega kovača.

Vila Stadion ob Dunajski cesti je dograjena. Cigava bo? Moja, tvoja, njegova? Tekmujmo, kupujmo srečke, po deset dinarjev so, dobimo jih povsodi. Le eden jo bo dobil, a nihče ne ve, če niso mogoče to Ti, ki ne verne zmiguješ z glavo in se porogljivo smeješ. Poizkusimo rešiti vsak zase stanovanjsko vprašanje! Zrtvuemo deset, dvajset, trideset dinarjev in v decembru bo vsaj eden izmed nas revnih, pregarjanjih najemnikov lahko rekel, da je postal hišni posestnik za deset dinarjev...

Dnevne novice

KOLEDAR.

Sobota, 5. novembra. Čaharija, oče Janeza Krstnika, Elizabeta, Emerik. — Solnce vzhaja ob 6.53 in zaide ob 4.36.

***

★ Za župana v Naklem je bil 2. novembra izvoljen dosedanj župan g. Janez Marinšek (SLS) z 12 glasovi. Samostojneži so oddali prazne glasovnice.

★ Stanovanjski zakon. Nove določbe k stanovanjskemu zakonu izidejo v Uradnem listu, ki izide v soboto, dne 5. novembra.

★ Podružnica jugoslovanskega gozdarskega društva v Ljubljani posreduje brezplačno gozdarske službe ter vabi gg. delodajalce — gozdne veleposeselnike, da blagovolijo prijaviti prosta službena mesta tej podružnici.

★ Prepovedani listi. »Illustriertes Wiener Extrablatt«, »Mittagszeitung«, bolgarski list »Rodina«, »Wiener Allgemeine Zeitung« ter madžarski list »Budapesti Hirlap« so v naši državi prepovedani, ker pišejo proti njenim interesom.

★ Izpraznjena poštarska služba je pri pošti v Hrastniku. Prosilci naj vlagajo s 5 Din kolikove prošnje na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani.

★ Deset vrst protialkoholnih razglednic je izdala »Sveta vojska« v Ljubljani. Komad stane 75 par, pri nampitju vsaj deset komadov skupaj pa 50 par.

★ Znameniti zgodovinski dnevi. 5. novembra: 1916 se je končala deveta italijanska ofenziva. — 1914 sta Francija in Anglija napovedali Turčiji vojno. — 1900 so začeli kopati bohinjski predor. — 1905 je dobila Črna gora ustavo. — 1494 se je v Nürnbergu rodil Hans Sachs, ki je bil najodličnejši in najplodnostnejši svetovni nemški pesnik 16. stoletja.

★ Kmetijska šola na Grmu je s koncem oktobra zaključila šolsko leto 1926—27. Letnik je dovršilo 31 učencev, od teh s prav dobrim uspehom 5, z dobrim uspehom 23, z zadostnim uspehom 3. Jubilejno pohvalno diploma je dobil kot vsestransko najboljši učenec Albert Breznik iz Globasnice na Koroškem. Učenci so se poslovili od zavoda s pristožno domačo priraditvijo.

★ Nova šolska leto 1927—28 se prične na kmetijski šoli na Grmu v ponedeljek 7. novembra. Sprejetih je 52 gojencev, 33 v celoletno šolo, 19 v prvi tečaj zimске šole.

★ Usposobljenostni izpit za učitelja na kmetijsko-nadaljevalni šolah je položil 26. oktobra na kmetijski šoli na Grmu g. Gvidon Pahor, šolski upravitelj v Skaručini. Vsaed poklica na orožne vaje je moral kmetijski tečaj, ki ga je obiskoval na omenjenem zavodu, tik pred izpitom zapustiti. Vsaed tega je izpit položil naknadno.

★ Poprava ceste Prevalje—Mežica—Zerjav. Kakor znano, je skrbel pred vojno za okrajne ceste na Koroškem koroški deželni odbor. Od prevrata do danes se je za popravila cest na slovenskem Koroškem storilo zelo malo. Še le sedaj, ko imamo oblastni odbor in posebni gradbeni oddelki, se dela tudi za popravilo cest na Koroškem. Te dni se je dosegel med angleško družbo v Mežici in med mariborskimi oblastnimi odbori sporazum, po katerem bo popravila družba cesto Prevalje—Črna—Mežica v smislu svoječasne dogovora s koroškim deželnim odborom.

★ Nova prodajna cena listov za odgovor. Ministertvo je odredilo, da se prodajna cena listov za odgovor zniža od 8 na 5 dinarjev. Pošte so pa še nadalje dolžne, da zamenjavajo iz inozemstva došle liste za odgovor za znamko, ki je potrebna za frankiranje navadnega pisma v inozemstvo, torej po sedanjem pisemskem pristojbeniku za inozemstvo za tridinarsko znamko.

★ Nova mednarodna tarifa za pošne pakete. Poštno ravnateljstvo je razposlalo te dni vsem poštam v Sloveniji mednarodno paketno tarifo, ki stopi takoj v veljavo, obenem pa izgubi veljavo mednarodna paketna tarifa iz leta 1926.

★ Celjska carinarnica in carinska pošta. Finančni minister je odpravil carinarnico v Celju. Zaradi tega preneha poslovati tudi celjska carinska pošta. Pošte na Spodnjem Štajerskem in Dolnjem (Savska dolina) so prišle vsled odprave celjske carinarnice v področje mariborske carinske pošte.

★ Zrebanje efektne loterije za Ljudski dom v Novem mestu bo 13. novembra. Zadene samo srečka, ki je plačana do 12. novembra, torej vsaj en dan pred zrebanjem. Neprodane srečke naj razprodajalec in drugi pošlje nazaj do 12. novembra. Kdor hoče zadeti, naj takoj pošlje denar. Izžrebanje srečke bo objavil Slovenec 20. novembra. Kupujte torej srečke, dolder je čas!

★ Smrt pod tramvajem. Okoli 2. popoldne je v četrtki povozil zagrebški tramvaj na oglu Palmotičeve in Jurčičeve ulice neznan staro. Radi križišča je tramvajski voznik opazil staro šele, ko je kaka 2—3 m pred njim prešla tračnice. Sicer je zavril tramvaj, toda motor je kljub temu za-

grabil in jo vrgel na pločnik. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je umrla. Voznika so prijeli, a so ga morali radi nekrivde izpustiti.

★ Ubit ropar. V bližini Karlobaga so orožniki ustrelili zloglasnega člana Prpičeve roparske tolpe Blaža Došena. Po aretaciji Jovana Meriča v Dalmaciji je ostal sedaj na svobodi odini Ante Jelenič, kateremu je pa orožništvo že tudi na sledu.

★ Roparji v orožniški obleki. V vasi Zaton pri Šibeniku so napadli roparji, preoblečeni v orožniške obleke, tamkajšnjega župnika J. Aniča. Čakali so ga v župnišči, dokler se ni vrnil iz vasi. Ko je prišel, so zahtevali od njega 100.000 Din. Ko jim je župnik rekel, da nima več kot 2000 Din, so mu roparji začeli groziti, da ga bodo ubili. Med tem je župnikova sestra priključila na pomoč kmete, ki so takoj prihiteli v župnišče. Alarmirana je bila vsa vas in začela se je prava bitka med kmeti in roparji. Streljali so nekaj časa kakor na bojišču, končno se je roparjem posrečilo, da so pobegnili.

★ Zares »cesarska«. Pred kratkim smo poročali, da se je 63 letna sestra bivšega nemškega cesarja Viljema Viktorija Schaumburg-Lippe zaročila z nekim mladim ruskim beguncem. Sedaj pa prinaša zagrebški »Obzor« naslednjo brzojavko: »Berlin, 3. nov. Kakor smo zvedeli, je sestra ekscesarja Viljema Viktorija Schaumburg-Lippe na prigovarjanje svojega mladega zaročnika ruskega begunca pristala na to, da se podvrže operaciji za pomlajevanje. Operacija je uspela, zelo dobro in princeznja izgleda kakor gospodična 30 let.«

★ Pretep na svatbi. Preteklo nedeljo, 30. oktobra se je vršila v Obrežju pri Jesenicah na Dolnjem svatba. Kot običajno so prišli domači fantje voglarit. Dobili so od gostiteljev precej vina, tako da so bili vsi dobre volje. Voglarji so postali kar preveč korajžni. Janez Frigel je iz same obljube vrzel na tla svojega vrstnika Franca Muniča. Ta se je seveda hitro pobral. Toda neugnan Frigel je hotel v drugič izkazati svojo moč nad Muničem s tem, da ga je poskusil ponovno položiti na tla. Munič se je pač branil in začela sta se zares pretepati in nista odnehala tako dolgo, da je Frigel zabodel Muniča globoko v hrbet. Ker je rana močno krvavela, so jo po stari veri zamažili — s konjskimi figami. Poškodovanca so odpeljali v brežiško bolnico, kjer so ugotovili, da je sama na sebi zelo težka poškodba postala še bolj nevarna vsled okuženja s konjskim blatom.

★ Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinička za ženske bolezni dokazujejo, da se v uporabi zelo mlo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

OBLAČILA TVRDE J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ Stenice! najboljše sredstvo proti stenice! dobite samo v drogeriji Kanc, Židovska ulica.

23. Nov in zdrav postal bo narod,
ves se bo pomladil zarod,
vse veselo bo na sveti,
če ga hraniš s

PEKATETI

(Dalje prih.)

Ljubljana

○ V. prosvetni večer Prosvetne zveze. —

Znana stvar je, da se mi Slovenci vse premalo brigamo in zanimamo za krasote svoje domovine. Dočim hodijo tuji občudovat našo zemljo, dočim oni občudujejo silovito pestrost in lepoto naših krajev, mi sami v veliki večini komaj znamo, kaj vse nam v tem oziru domovina nudi. Zato je prav, da je P. Z. v svoj letošnji program ljudskih predavanj vnesla tudi predavanje o »našem podzemeljskem svetu«, ker je baš ta našim ljudem najmanj znan. Šele l. 1909. smo se mi Slovenci za ta svet nekoliko bolj začeli zanimati, ko se je istega leta ustanovilo »Društvo za raziskovanje podzemeljskih jam«. Prvi obiskovalci svetovno znane Postojnske jame padajo daleč nazaj v 13. stoletje. — To in še marsikaj nam je na sinočnjem predavanju v jedrnatih besedah povedal g. prof. dr. V. Bohinc, ki nas je nato še popeljal v razne znane jame podzemnega sveta, predvsem v one ostalega sveta. Razlagal je nastanek in tvorbo različnih kapnikov in drugih podzemskih krasot. H koncu je omenjal še živalstvo v podzemlju, kakor živi sedaj in kakor je živel pred tisočletji. V poštev pride zlasti jamski medved iz prastare zem. dobe, katerega kosti so našli v Postojnski jami pred 70 leti v tolikem številu, da so jih kar v vrečah ven nosili — kakor trdi takratni nemški zgodovinar in raziskovalec jam. Sedaj pa v jamah zasledimo v večjem številu le tako zvane sloveško ribice in pa drugo drobno golazen. — Predavanje so »epopolnjevale številne skioptične slike. Pred predavanjem je violinski orkester P. Z. zaigral par lepih koncertnih točk, ki so številno občinstvo, ki je docela zasedlo dvorano, prijetno počivilo in tako k predavanju tvorile lep uvod. Prihodnji petek predava prof. dr. L. Ehrlich o »spiritizmu«.

○ »Zlatoroge« na Ljudskem odru. To krasno igro bo v nedeljo 6. novembra ob pol osmih zvečer ponovil Ljudski oder. Delo je res vredno, da si ga vsakdo ogleda, nikomur ne bo žal ne časa ne denarja. Z velikim trudom in skrbnostjo je Ljudski oder naštudiral to delo, ker nastopa toliko ljudi v narodnih nošah, v rokoko kostumih. Dalje naštu-

diranje plesov, zborov, potem godbe, vse to je bilo združeno z velikimi stroški in trdom. Predprodaja vstopnic v Ljudskem domu v Nabavni zadrugi v I. nadstropju od 8 do 12 in od 2 do 4. Od 4 do 7 pa v pisarni Ljudskega odra, II. nadstropje istotam.

○ O »klerikalnem napuhcu« govori — Orjuna, ker je finančni računski inspektor g. Zajc mirno opozoril finančnega slugo, da ne bi smel nositi orjunaškega znaka, ker je Orjuna v Ljubljanski oblasti prepovedana. Orjuna naj bo prepričana, da če bi bil klerikalni napuh tak, kot je bil napuh njihovih ljudi za časa zloglasnega PP režima, bi dotični uslužbenec že davno več ne bil državni uslužbenec. Orjunaško glasilo se sklicuje na jugoslovanske barve. Če bi te jugoslovanske barve kaj dalj časa ščitili in branili ljudje, ki so ubili Fakina in spremenili Slovenijo v turško drajno, bi danes g. Beniti — ki ga omenja Orjuna — še marsikatero bridko zabrenkal, ki se je sedaj ne upa. Kar se tiče natančne evidence, ki jo obeta orjunaško glasilo, naj bo prepričano, da se že danes na najmerodajnejših mestih vodi natančna evidenca gotovih ljudi, ki se tostran meje na različne načine skrivajo pod jugoslovanske barve, onkraj zapadne meje pa imajo opravke, ki se kaj čudno zlagajo z njihovim jugoslovanskim patriotizmom.

Splošno priznanie

izbornim zimskim suknjam, raglanom tvrdke DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA, je radi finega blaga, ter fine podloge, ki ga porablja za ta oblačila, čisto razumljivo. — Poslužite se teh res finih suknj!

○ Nočna služba lekarn. Drevi imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mesnem trgu.

○ Akademska služba božja. Jutri (6. t. m.) se bo začela pri oo. frančiškanih akademska služba božja. Ob 11 bo kratak govor, v katerem se bo obravnavala tvarina: »Četrta prošnja Očenaša in socialna plat življenja«. Govoril bo dr. p. Gvido Rant. Po nagovoru bo sv. maša.

○ Sprememba posesti. Prometna banka d. d. v Ljubljani je kupila od veletržca g. E. Mayerja vogalno hišo nasproti magistrata, v katero se spomladi preseli iz svojih dosedanjih poslovnih prostorov v Prešernovi ulici 4.

ZA JESEN IN ZIMO

kupujte Vaša oblačila pri znani,
strogo solidni tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

○ Dva kolesarska karambola. V četrtki sta se pripetila dva težja kolesarska karambola, prvi v Spodnji, drugi pa v Zgornji Šiški. Ob pol 8 jutraj se je trgovski vajenec Ivan Soršak zadel na oglu Gasilske ceste in ceste B v 36 letno Marijo Klavišarjevo. Kolesar je padel s kolesa na tla in omedlel in tudi Klavišarjeva, ki je v drugem stanju, je dobila od sunka in strahu težje notranje poškodbe. Soršaka, ki je dobil težko rano na čelu, so prepeljali v javno bolnišnico, kjer so ga obvezali. — Druga nesreča se je pripetila blizu Dravelj, pri znamenju sv. Roka. Uradnik OUZD Josip Ogrinc je vozil v četrtki zvečer pravilno po desni strani, toda nasproti mu je privozil neki neznan kolesar, ki se je z vso silo zadel v Ogrinca. Oba kolesarja sta padla na tla, ali neznanec se je hitro pobral in izginil na kolesu, dočim je Ogrinc nezavesten oblašal na cesti, kjer sta ga kasneje našla dva njegova tovariša. Ker je dobil Ogrinc težjo rano na glavi, so ga prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

○ Tatinski drobiž. Delavki Francki Zelingerjevi, stanujoči v Tovarniški ulici, je nekdo pokradel za okrog 400 Din obleke in živil. — Snažilcu čevljev Francetu Stoparju je nekdo odnesel snažilno orodje, vredno 200 Din. Orodje je bilo spravljeno v shrambi Miklošičeve restavracije. — Trije otroci so ovađeni, da so kradli na Vernih duš dan cvetje z grobov na pokopališču Sv. Križa.

○ Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prejeli smo: Čuje se, da so odkrili pri tajništvu tega društva precejšnje nerednosti. Ker bi bilo s tem prizadeto premoženje članov, pozivljamo merodajne faktorje, da zadevo javno pojasnijo, sicer se bomo sami pobrigali za to, da javnost zve, kaj se je prav za prav zgodilo. — Merkurjev član.

○ Zanimiv lov. Včeraj popoldne je gnal neki živinski gonjač tropo volov po Dumajski cesti v smeri proti Ljubljani. Sredi polja pa je en vol nenadoma zdijaval in se v besnem diru pognal s ceste na njive in travnike. Ker je bil gonjač en sam, čreda pa precej velika, je imel precej posla, preden je čredo spet spravil skupaj, ker se je za prvim volom tudi ostala čreda razkropila po polju. Pomagati so morali mimoidoči pasanti, da je mož mogel gnati živino naprej proti Ljubljani.

○ Vsakovrstne trpežne čevlje, snežne čevlje, galoše kupite najboljši pri A. Gorše, Stari trg 15.

○ Gospodične, ki hočejo šivati perilo zase, sprejema zopet v pouk tvornica perila M. Alešovec, Cankarjevo nabrežje I., kjer se izdeluje vsakovrstno perilo po meri in najnižji ceni.

○ Opozorjamo na novoustanovljeno trgovino »Ideal« čevljev v Kolodvorski ulici štev. 28. — Več glej v današnjem oglasu.

○ Obleke kemično čisti, barva in pilsira tovarna Jos. Reich.

○ Veliko izbiro volnenih jopic, najfinejših blaz, perila, kravati itd. priporoča tvrdka Ig. Žargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

○ Krasne dunajske bluze. — Kristoflič-Bučar.

Restavracija

Ljubljanski dvor.

Vsak dan sveže morske RIBE, najboljša letošnja PORTUGALKA in pristni kraški TERAN. Vsak večer od pol 8 naprej igra salonski orkester. Vstopnina prosta. Odprto do 1 ponoči.

Za obisk se priporoča restavrater

PUPOVAC.

Maribor

○ Povei hrvatskega pevskega društva »Kolo« se pripeljejo v Maribor danes z osebnim vlakom ob 16.33. Glasbena Matica, ki je gost bo Kolo, pripravlja Zagrebčanom slovesen sprejem ter pozivlja vsa narodna in kulturna društva, pa tudi vse občinstvo, da pokaže dragim gostom svoje simpatije ter se v velikem številu udeleži sprejema na kolodvoru. Večerni koncert v Götzu prične radi precejšnje dolžine skaldbe in radi obzirnosti, ki smo jo dolžni našim gostom, točno ob 20. Občinstvo se naproša, da zavzame prostore pred določenim uro, ker bodo med izvajanjem dohodi v dvorano zaprti. Da ne bo gnječe in prerivanja pri večerni blagajni, ki je namenjena v prvi vrsti zunanjim posetnikom, naj si mariborski obiskovalci koncerta nabavijo vstopnice že v predprodaji, kot je to običajno v drugih večjih mestih. Tudi besedilo se dobi v predprodaji. Za koncert vlada, kar je razumljivo, največje zanimanje.

○ Jugoslovanska strokovna zveza v Mariboru otvori v ponedeljek 14. novembra nadaljevanje socialne šole, zato se vabijo vsi, ki so lansko leto to šolo posečali, kakor tudi drugi naši tovariši, posebno mlajši, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v ponedeljek 7. novembra ob pol 8 zvečer v društveni sobi na Koroški cesti 1, kjer se bo o narčni socialne šole razpravljalo. Tovariši, prosimo, da se sestanka sigurno udeležite, pripeljite s seboj tudi svoje tovariše in tovarišice.

○ Važna konferenca v Mariboru. Poročali smo že, da gre za tem, da postane Maribor velika obmejna postaja. Dne 8. novembra se bo sestala v Mariboru konferenca jugoslovanskih in avstrijskih delegatov. Med jugoslovanskimi zastopniki bo 30 odposlancev iz raznih ministrstev, iz Avstrije jih pride 20. Začetno in sklepno zborovanje se bo vršilo v veliki kazinski dvorani. Konferenca bo delovala kakih deset dni v petih odsekih, ki bodo nameščeni v prostorih oblastnega dvorca.

○ Krog snovanja obrtne liste za mariborske občinske volitve. Javnosti je že znano, da delajo kolovodje socialnih demokratov na tem, da bi skovali za mariborske občinske volitve posebno obrtno listo. Tozadevno prvo zborovanje pri Gambriju je bilo ponesrečeno. V četrtki zvečer se je vršil drugi shod obrtnikov v prostorih krčme Klanjšek v Vojaknični ulici 10. Ob tej priliki se je že predložila lista kandidatov z nosilcem krojaškim mostrom g. Dolšekom. Drugi kandidat na obrtni listi je gostilničar na Tržaški cesti, znani samostojnež in radičevac Anton Lipovšek, tretji socialist čevljarski mojster Kreutzer itd. Obrtna lista je po barvana čisto socialdemokratsko. Končnoveljavno zborovanje glede odobritve obrtno liste se bo vršilo prihodnjo nedeljo.

○ Širjenje škrlatinke na Pobrežju. Poročali smo že, da je umrl na Pobrežju otrok tamošnjega trgovca Riedla na škrlatinki. Sedaj je obolela na isti epidemiji še mati, ki je bila prepeljana v splošno bolnico. Razven teh dveh slučajev je še eden v pobreški občini.

○ Premetena goljufija. V trgovini Meinl v Gosposki ulici sta se pojavila sinoči dva žida, Rafael in Levi, ter kupila manjšo količino čaja za par dinarjev. Plačala sta s tisočdinarskim bankovcem. Prodajalec jima je izplačal razliko, zvečer pa je s strahom opazil, da mu manjka v blagajni tisočdinarski bankovec. Takoj se je spravil na iskanje židov ter ju našel v kavarni Evropa. Dal ju je aretirati in na policijski sta priznala, da sta med tem, ko je prodajalec menjal tisočak, istega previdno zopet spravila ter sprejela nato čisto mirno razliko, s katero sta izginila. Obdržali so ju na policijski.

○ Nesreča z motornim kolesom. V četrtki sta se vozila iz St. Ilje v Maribor z motornim kolesom uradnik S. iz Maribora in gđna S. iz St. Ilje. Ker je bila že tema, voznik ni opazil, da je železniška zatvornica zaprta ter je z vso silo zavozil v njo ter jo prelomil. Motorno kolo se je popolnoma zdobilo, dočim sta oba vozača odletela naprej na progo ter se odbila od vagona, ki je baš tedaj pasiral dotično mesto, tako srečno, da nista padla pod kolesa, kjer bi našla gotovo smrt.

○ Za nabavo inventarja v porodnišnici v bivšem sanatoriju je oblastni odbor dovolil 30.000 Din kredita.

○ Specialist za ženske bolezni in porod dr. Benjamin Ipavc v Mariboru, Gosposka ulica št. 46, zopet ordinira od pol 10 do pol 12 in od 15 do 16 (3 do 4).

8796

Zahtevajte
le moderne pletenine
JKKOLJ
Z DVEMA
NAJČERNA
her so najboljše

Kaiserjeve
prsne
karamele
s 3 jolkami

Proti
kašlju
katarju

Prijateljem Slov. Straže

Slovenska Straža vlijudno prosi vse gg. poverjenike, da blagovolijo pri razdeljevanju letošnjih mohorjevih knjig, kakor tudi pri nabiranju novih udov in to vsako leto nabirati prostovoljno prispevke posameznih udov za Slovensko Stražo. Tretjina slovenskega naroda je pod tujim jarmom brez vsake pravice in svobode. Ne sme več biti med nami Slovence, ki bi se vsaj z enim dinarjem ne oddolžil zatiranim bratom. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

V predobri zavesti, da so vsi č. gg. poverjeniki preobloženi z delom, si vendar ne moremo misliti lepše in spretnejše narodno-obrambene organizacije kot po Mohorjevi Družbi, ki je že pred vojno delala najizdatnejši stalni dohodek Slovenski Straži. Ključ iz Primorja so obupni! Prav iskreno vabimo vse č. gg. poverjenike, da bi po priliki žlane Mohorjeve Družbe na to opozorili in jim priporočili, da ob plačevanju poštnine za knjige dodajo po svojih močeh skromen darček za Slovensko Stražo.

Z ozirom na dejstvo, da je Slovenska Straža poživila svoje delovanje v korist neosvobojenih Slovencev, naproša odbor Slovenske Straže tem potom vse Mohorjane, da blagovoli vsak ud ob tej priliki darovati najmanj en dinar za Slovensko Stražo.

Celje

»Prihod« Kolac. V nedeljo, dne 6. novembra ob pol 12 došpe v Celje pevski zbor društva »Kolo«, ki bo istega dne popoldne izvajal v Celjskem domu znameniti šolnin oratorij »Život in spomen slavnih učitelja svete braće Cirila i Metodija, apostola slavenskih«. Dolžnost vseh celjskih kulturnih društev, zlasti pa pevskih družin je, da pozdravijo znamenito pevsko družino že na kolodvoru. Pozivamo pa tudi drugo občinstvo, da se polnočkovno udeležijo sprejema in pozdrava na kolodvoru. Pripravljeni smo tudi, da bo pri popoldanskem koncertu dvorana Celjskega doma premajhna za vse nečiste častilce lepe pesmi. Slišati delo, ki je na mah predstavilo našo glasbeno kulturo svetu v luči, v kateri se je zabliskalo celo sicer ostrim nemškimi kritikom, je pač za Celje izredna čast. Razmeroma visoka vstopnina je upravičena vsled ogromnih stroškov, ki so s to priveditvijo združeni. Opozarjamo ponovno, da je predprodaja vstopnic v prodajalni Goričar & Leskovšek, in tudi na to, da je radi reda in gotovosti zelo dobro, ako si posetniki koncerta nabavijo vstopnice že danes.

»ADRIA« čevlji

CELJE, Narodni dom

Trbovlje

»Obrtno nadzorovalni oblasti v Laškem v vednost! V poznih nočnih urah se že čuje iz raznih delavnic ropot, dokaz, da vajenci in pomočniki še delajo. Kakor se sliši, nekateri mojstri do skrajnosti izkoriščajo svoje vajence in jih uporabljajo za vsakršne posle pri hiši. V tem oziru lahko postrežemo tudi z dokazi. Naj se vendar zgane obrtno nadzorovalna oblast v Laškem in napravi v Trbovljah temu primeren red.

»Koncert mladinskega pevskega zbora se vrši dne 6. novembra 1927 ob 3 popoldne v Društvenem domu z zelo pestrim sporedom. Predprodaja vstopnic v obeh konzumi. Vstopnina 4, 3 in 2 Din.

»Sram jih je...« Članek o pretepu na olimpijskem dnevu pri tekmah Amaterja kontra Trbovlje, je zbedel v oči one, ki so zakrivilji svoj moralen in fizičen neuspeh, zato je nekdo članek iz

Ljubljansko gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 5. novembra: DVA BREGOVA. Premier-ski abonma.

Nedelja, 6. novembra ob 15: VEČNI MLADENIČ. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 7. novembra: HLAPEC JERNEJ. Red C. Torek, 8. novembra: Zaprt.

Sreda, 9. novembra: VRT EDEN. Nastop gđ. Slavčeva. Izven.

Četrtek, 10. novembra: DVA BREGOVA. Red. D. Petek, 11. novembra: Zaprt.

Sobota, 12. novembra ob 15: UKROČENA TRMOGLAVKA. Dijaška predstava pri znanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 5. novembra: RIGOLETTO. Ljudska predstava po znanih cenah. Gostuje gospod Vičar iz Zagreba. Izven.

Nedelja, 6. novembra: GROFICA MARICA. Izven. Ljudska predstava pri znanih cenah.

Ponedeljek, 7. novembra: Zaprt.

Torek, 8. novembra: HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE. Gostuje g. Josip Križaj iz Zagreba. Debut gđ. Popovičeva. Izven.

Sreda, 9. novembra: Zaprt.

Četrtek, 10. novembra: FAUST. Gostuje g. Josip Križaj iz Zagreba. Red A.

Petek, 11. novembra: BAJADERA. Premiera, Premierski abonma.

Sobota, 12. novembra: TRI ORANJE. Red B.

Tenorist Vičar, gost ljubljanske opere. Danes v soboto zvečer ob pol 8. se poje v operi Verdijeva opera »Rigoletto«, v kateri nastopi mladi, izvrstni tenorist zagrebške opere g. Vičar v vlogi vojvode. To vlogo je g. Vičar z največjim uspehom odpel že večkrat v zagrebški operi. G. Vičar je pe-

»Slovenec«, ki visi na javni tabli na Vodah, izrezal, samo da ga ni bilo mogoče štati.

»Neopraciten odkaz. Delavskemu zaupniku, občinskemu odborniku in starešini, tajniku rudarske socialistične Unije g. Ivanu Krušiču je rudnik odpovedal službo na 14 dni. Radovedni smo, kaj poroče k temu odkazu rudarsko glavarstvo, ker delavskega zaupnika štiti zakon, če so ga pa odpustili radi javnega delovanja, se kaže tu — slabost — rudnika. Mi nismo za to, da bi se delali mučeniki, kar se gotovo danes ali jutri mašuje.

Slovenska Krajina

Predlog mariborskega oblastnega odbora. Te dni sta si ogledala predsednik mariborskega oblastnega odbora g. dr. Josip Leskovar in odbornik za kmetijstvo g. Supanič semenogojsko postajo v Belčinih in kmetijsko šolo Rakičan v Prekmurju. Predlog oblastnega odbora na kmetijsko ministrstvo, da se odstopita ta dva zavoda oblastni skupščini, je že odposlan v Belgrad.

NAZNANILO.

Strokovno društvo javnih nameštencev in upokoencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. uri v kleti I. del. konz. društva Kongresni trg 2, širšo sejo celokupnega odbora.

Moste pri Ljubljani

Klešnikov France iz Most, kakor smo izvedeli, ni kopal jam pri Sv. Križu in tudi zadnji večer pred smrtjo mu ni nikdo od uprave kaj naročil ali mu dal kako delo. Klešnikov France je bil običajno na pokopališču, da je prevzemal od obiskovalcev grobov kaka dela pri popraviljanju grobov. Naproseni smo bili, da to ugotovimo.

Kranj

Ljudska knjižnica v Kranju in Ljudskem domu si je nabavila v zadnjem času nekaj novih knjig. Vse naše prijatelje v mestu in bližnji okolici vabimo na poset. Čim več bo bravcev, tem lažje bo naša ustanova prospevala. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo po deseti maši.

Naš Ljudski oder ponovi v nedeljo 6. novembra ob štirih popoldne v Ljudskem domu »Graničarje«. Hrvške noše, nove kulise, ugodna zveza z vlakom! Kdor se ni videl, naj pride: ne bo mu žal!

Kaj nam po pravici ni všeč. To, da nekateri učitelji nastopajo v šoli s sokolskim znakom. Vsa vloga bi moral vedeti, da to ne gre. Sokoli je strankarsko društvo in pred reklamo za tako stvar naj imajo šolski otroci mir vsaj med poukom. Prav tako nam po pravici ni prav, da se v šoli otavi vabijo samo v sokolsko telovadnico. Naj se jim priporoča telovadba; v katero društvo pa bodo hodili k telovadbi, je stvar staršev in naj to učitelji puste v miru. Prosimo in zahtevamo!

Kočevje

Novi vozni red za progo Kočevje—Grosuplje je sledeči: Iz Ljubljane odhaja kočevski vlak ob 7. uri 33 minut, ob 13. uri 18 minut in ob 18. uri 40 minut in pride v Kočevje: ob 10. uri 28 minut, ob 16. uri 23 minut in ob 21. uri 42 minut. Iz Kočevja pa odhaja vlak: ob 6. uri 4 minute, ob 11. uri 40 minut in ob 17. uri 20 minut.

Novi občinski odborniki. Na listi SLS: Sivec Ivan, profesor; Kovačič Ivan, želez.; Peterlin Alojz, obl. posl. Na gospodarsko-delavski listi: Dr. Ivan Sajovic, odv.; Vodusek Ivan, rudar; Novak Ivan, mizar; Medved Viktor, urad. v p.; Butina Anton, trgovec; Drobnič Ivan, del.; Hönigdan Hinko, gost.; Kosce Franc, rudar; Ivančič Joško, stavb.; Lesjak Franc, poslovođa; Tschinkel Ferdo, gost. Na gospodarski listi: Kresse Alojz, trg.; Jonke Rudolf, krojač; Verderber Gustav, gostilničar; Ganselmayer Robert, vin. trg.; Kropf Josip, žel. v p.; Arko dr. Hans, odv.; Rom Matija, trg.; Hönigmann Alojz, mesar; Erker Rajmund, gost. Na listi SDS pa dr. Stefan Rajh, odv. in Anton Šavelj, sodnik.

Na kolodvoru predelavajo sedaj obe čakalnici, ker sta bili obe že v precej derutnem stanju.

Važne zadeve. Občinske volitve in razburjenje, ki nam ga vsakokrat volitve prinesejo, so za nami. Imamo tudi že nov občinski odbor in v kratkem dobimo še župana. Treba je torej radi nujnosti in potrebe, da občinski odbor vzame v premislek in v izpeljavo sledeče: z Vsemi svetni je pri nas prelom med jesenjo in zimo. Kmalu nas bo zopet obiskal sv. Miklavž, ki je za marsikatero predmet veselja za drugega pa žalosti. Ti drugi so predvsem reveži, ki prezebajo v mokrih in nezdruženih stanovanjih in še brez kurjave. Dasi smo sredi gozdov, niso pri nas drva nič cenejša kot drugod in reveži jih absolutno ne more kupiti. Ali bi ne bilo mogoče, da se posekajo kostanji, ki ob Ljubljanski cesti delajo samo napoto in jih darujejo revnim družinam za drva. Pešpot in cesta pa na ta način veliko pridobi na širini. Na splošnem je glavna cesta, ki pelje skozi mesto do postaje veliko preozka. Največja širina njena je 7 m, v sredini mesta celo samo 4 m, kar je za

več odličnih glasovnih sposobnosti in tudi igralsko odgovarja v vsakem pogledu. Poleg njega nastopijo še ga. Davidova in ga. Thierryjeva, gna. Španova, gna. Ramšakova in gna. Jeromova ter ga. Holodkov, Rumpelj, Janko, Mohorič, Šubelj, Perko in Sekula. Predstava se vrši kot ljudska predstava pri znanih opernih cenah.

Nedelja v ljubljanskem Narodnem gledališču. V nedeljo 6. t. m. popoldne ob 15. se vprizori v drami komedija »Večni mladenič« z režiserjem Antonom Cerarjem v naslovni vlogi. Ob pol 20. zvečer pa se poje v operi Calmanova opereta »Grofica Marica« v običajni zasedbi. Obe predstavi sta ljubljani in veljajo za nje znižane dramske odnosno operne cene.

Ljubljanski Ljudski oder.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 6. novembra: ZLATOROG.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 5. novembra: Zaprt.

Nedelja, 6. novembra ob 15. uri: »SNEGULČICA«. Otroška predstava.

Nedelja, 6. novembra ob 20. uri: »ČARDAŠKA KNEGINJA«. Kuponi.

Mariborski gledališki abonenti se vlijudno naprošajo, da vplačajo novemberski obrok najdalje do 10. t. m.

»Čardaška kneginja« na mariborskem odr. Ker je gđ. Lubejva okrevala, se vprizori ljubljana opereta »Čardaška kneginja« to nedeljo zvečer.

Naznanila

»Poselska zveza« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 6. novembra 1927 ob 5 popoldne predavanje v dvorani Mešnega doma. Vlijudno vab-

stotine voz in za težke avtomobile, ki dnevno vozijo, nezmožno. Ob Marijinem domu proti kolodvoru je ob strani ceste še pred hodnikom za pešce jarek, ki naj se zasuje in se že na ta način razširi cesto za pol metra. Zaga mora prostor proti trotoarju ograjiti, ne ga pa s težkimi vozovi razdirati ozir. blatiti. Trotoar je namenjen izključno pešcem, ne pa vozovom podjetnika, da bi se jim morali pešci umikati na cesto, kar se je že dogodilo. Tudi med kolodvorom in žago je skoraj 1 m neizrabljene ceste. — Druga stvar je poživitev projekta o tlakovanju ceste od kolodvora do Dijaškega doma. Proračun za to tlakovanje je znašal takrat 5.000.000 Din. Od tega bi prispevala država 50%, občina 30% in cestni okrajni odbor ostalo; v proračunu je bilo tudi razširitev mostu med župniščem in cerkvijo in sicer na ta način, da bi bila širina mostu kot je zdaj bila širina ceste, trotoar na obeh straneh bi se pa še prizidal, dalje bi se tudi drugi most, ki spaja rudnik z mestom vse betoniral kar je nujno. Cestni krajni odbor je ugotovil, da je za popravilo hodnikov kompetentna mestna občina. S tlakovanjem ceste bi se moralo že davno začeti, ker se drugače s popraviljanjem blata in z nasipavanjem gramoza vrže letno težke tisočake prošt. S prihrankom denarja, ki se je že tekom treh let, odkar je bil projekt za tlakovanje narejen, porabili za popravilo in srušenje ceste, bi že lahko imeli 10% ali še več za tlakovanje plačane. Sicer pa je že bil v občini fond v znesku 424.000 Din, ki je bil namenjen za tlakovanje. Toda, če danes pogledamo cesto in mostova in še blagajno vidimo, da ni ne enega ni drugega komaj petino. O tem bi raje izpregovoril gosp. dr. Sajovic svojim meščanom, kako se je tlakovanje ceste zmalčilo komaj v kanalizacijo spodnjega dela mesta.

Sport

SK Jadran. V nedeljo 6. t. m. izredni občni zbor ob 9.30 v gostilni Steiner, Opekarska cesta. Dostop imajo člani, ki so plačali članarino. — Odbor.

***

ZAKLJUČNO KOLO PRVENSTVENIH TEKEM LNP. Jutri Primorje: Hermes, Slavija: Jadran, Ilirija: Slovan.

V Ljubljani se odigrajo jutri, v nedeljo, zadnje jesenske prvenstvene tekme v I. kot v II. razredu. Na igrišču Ilirije se sestanejo ob 13.45 najprej Slavija in Jadran, ki ju je smatrati za precej enako močna nasprotnika, za njima pa ob 15.20 Ilirija in Slovan. V drugi tekmi je računati na zmago Ilirije, četudi je Slovan najbrže že prebolel svoj debakl proti Primorju in bo nudil Iliriji dovolj odpora.

Na igrišču Primorja se ob 14 odigra najprej ostanek nedovršene tekme med Primorjem in Hermesom, ki je bila na praznik vsled nediscipline dela publike 21 minut pred regularnim časom prekinjena ob stanju 3:1 za Primorje. Nato odigrata svojo tekmo Panonija in Krakovo, dva enako močna kluba II. razreda.

Važna tekma II. razreda se vrši razen tega ob 10.30 na prostoru Ilirije. Reka in Svoboda se bosta borila tu za prvo mesto v tabeli. Dosedaj ima Svoboda 6 in Reka 5 točk. Oba kluba igrata dober nogomet.

SPORT V STAREM EGIPTU.

Egipčani so verovali v nadaljevanje življenja na onem svetu in so posvetili zato češčenju mrtvih vso skrb, mazili so jih in naslikali so nam jih. Slike nam kažejo vse raznovrstno egipčansko življenje, na stenah grobnic vidimo podobe in reliefe, kažejo nam življenske navade umrlega. Vidimo posestnike, kakor opravljajo svojo molitev, kako gredo na lov, kako se gibljejo v domačem družinskem krogu ali pa jih vidimo kot gledavce pri igranju in sportnih prireditvah. Sportnih prizorov na slikah starega Egipta ne vidimo, prav posebno mnogo, a kar jih je, nam pravijo, s kakšno ljubeznijo so v Egiptu gojili sport. Sicer tako resne poteze na obrazih izginejo popolnoma in povrne se nanje lahkoživost orientala. V starem Egiptu so gojili sport v prvi vrsti samo takozvani nižji sloje. Egipčanski bogataši, »gospodje«, niso bili za telesno vzgojo. Vročina dežele je dejala bogatino, naj nič ne dela, in smilili so se mu oni, ki so si

Žrebanje loterije društva

»Trgov. akademija« v Ljubljani

se je na željo številnih naročnikov srečk, ki so zamudili termin 27. oktobra,

preložilo nepreklicno na 5. december 1927.

Prodaja srečk v trafikah, trgovinah in zadnji rok za plačilo do 1. decembra! — Pri društvu naročene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti plačilu. — SREČKA STANE 10 Din. — Dobitkov je 885 od 50.— do 100.000 Din.

Cerkveni vestnik

Marijina kongregacija za gospode in Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu imata v nedeljo 6. t. m. ob 7. zjutraj v kongregacijski kapeli skupno sv. mašo in obhajilo.

Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo 6. t. m. ob 11. dopoldne v kapeli svojo redni shod.

Kongregacija gospodov pri sv. Jožefu ima jutri ob 7. sv. mašo in skupno obhajilo v kapeli. Sv. maša je za ranjke članke kongregacije.

Orel

Orloški odesk v Verdu uprizori v nedeljo 6. nov. ob pol 8 zvečer v Rokodelskem domu na Vrhniki gledališko predstavo »Otelok, tragedijo v petih dejanjih, spisal Shakespeare, poslovenil Oton Župančič. Vstopnice se dobe v predprodaji pri g. Jezeršku.

Naše dijaštvo.

Akademski pevski zbor v Ljubljani. Občni zbor APZ se vrši v soboto 5. nov. ob 4 popoldne v balkonski dvorani univerze, z običajnim dnevnim redom. Udeležba za članke obvezna; gospodje, ki so pri zboru sodelovali, vabljeni. — Odbor.

morali z ročnim delom služiti kruh. Zato tudi bogataši sportnih prireditev v svojih grobnicah niso upodabljali, in zato se je sportnih prizorov tako malo ohranilo. Najbolj so gojili Egipčani ples, tako pri delu in resnih svečanostih kot pri igranju in zabavi. Tudi tak ples so gojili, kakor ga goji naša moderna gimnastika, in moramo to vrsto plesa prištevati k sportnim spretnostim vajam.

Prvo mesto pri spretnostnih vajah so pa imeli igre z žogo. Zoge, ki so jih uporabljali, so bile ali iz usnja ali pa iz ozkomrežaste platnene pletenine; napoljene so bile s slamo ali z zrezanim bičem. Večje žoge so imele premer 9 cm; poleg njih so pa rabili tudi manjše žoge iz opekaste prsti, s pisano giazuro. Ker se take kroglice lahko razbijajo, je morala biti igra z njimi zelo težka; niso smele pasti na tla, so bile takoj v nevarnosti. Najbrž so take kroglice porabljali za kotalikanje po zemlji; iz zgodovine prvih stoletij starega Egipta poznamo keglško igro, pri kateri se je morala krogla kotalikati skozi majhna vrata, da je podrla zadaj stoječe stoeče. Iz teh stoletij niso še dobili prizorov iger z žogo, pač pa jih imamo iz stoletij 2100 do ca 1600 pred Kristusom, in sicer v vseh mogočih variacijah. Slike nam pravijo, da so igralce te igre samo ženske; vendar si lahko mislimo, da so se zabavali v igranju z žogami tudi otroci vseh let. Skalni grobovi knezov pri sedanjem Beni Hasan nam kažejo najraznovrstnejše igre, od navadnega metanja do najdržnejšega žongljanja z več žogami; vidimo tudi prizore, da sedijo igravke na ramah tovaršic in si žogo podajajo. Vse te igre so se vršile ritmično, spremljane od zraven stoječih deklic. Navadna otroška igra nam kažejo že podobe iz Stare države; vidiš mladino, kako se zabava s tekom v krogu, s tekom na kratke in dolge razdalje, z metanjem kama in palic, z rokoborbo in tako dalje.

Govorili bomo tudi še o sportu pri starih Kitajcih, Indijcih itd.

IZ ZÜRICHJA V LAUSANNE.

225 km znaša razdalja med tema dvema mestoma. Preteklo soboto in nedeljo so se skušali, kdo bo to razdaljo hitreje prehodil. 12 tekmecev je bilo pripravljenih, 8 jih je v soboto ob 8. uri 25 minut startalo. Glavni boj se je vršil med Švicarjem Linderjem in Francozom Godardom; ta ima svetovni rekord v hoji na 24 ur s 196.650 km. Godard je imel v prvi polovici tekme hudo želodčne krče in je moral počivati; in potem še enkrat. Drug za drugim so tekmeči odnehali, od Neuchatela naprej so hodili samo še trije, Linder, Godard in Cuany. Godard je svojo zamudo zelo popravil, pa ni mogel več računati s tem, da bi Linderja dohitel. Le-ta je medtem zboljval svetovni rekord na 100 km od 11:42 na 11 ur 21 minut in 4 sekunde. Ko je prišel Linder v Lausanne, mu je priredila množica prav prirčne ovacije; 225 km je bil prehodil v 27 urah 45 minutah in 30 sekundah; Godard je prišel 1 uro 20 minut za njim na cilj, Cuany pa 2 uri. Malo je manjkalo, pa bi se bil posrečil Linderju tudi rekord v hoji na 24 ur; prehodil je v 24 urah 196 km in 200 metrov, torej samo 450 metrov pod rekordom. — Linder je znan po vseh deželah tam okoli, udeležil se vsake trajnostne hoje. Biti nam mora v zgled; okoli 40 let je star, pa pri nobeni večji tekmi ne manjka. Zadnjič smo brali o njem, ko je tekmoval v hoji med Strassburgom in Parizom. Godard je že dolgo njegov najnevarnejši konkurent.

Izpred sodišča

Juridični problem. Kovač Miklavž je imel svojčasno veliko pravdo s sosedom. To pravdo je zgubil, kar ga je silno razburilo. Nekega popoldne, ko je šel sosed mimo hiše, je Miklavž vzklikel in zavpil nad sosedo, naj se nikar ne smeje, ker je pravdo itak dobil le, ker je priča Boštjan krivo prisegel. Tudi Minca, hči Miklavževa, se je oglasila: »Res je, Boštjan je krivo pričal!« Boštjan je tožil oba po paragrafu 104. Toda Boštjanov odvetnik je obračal in obračal, sodnik je pa obrnil. Izjavil je namreč, da zasebni tožilec ne more tožiti po paragrafu 104., temveč kvečjemu radi razžaljenja časti, tožbo po § 104. — razžaljenje javnih organov in tudi sodniških priš — pa more vložiti le in izključno državni pravdnik. V razpravni dvorani je nastala po tej sodniškovi razlagi seveda silna debata, v kateri sta vedela mnogo povedati zlasti oba advokata. Boštjanov advokat je trdil, da na ta način Boštjan sploh ne pride do zadoščenja za kruto razžalitev, Miklavžev advokat pa je trdil, da je za vložitev ovadbe pri državnem pravdniku že prepozno. Besedo ima sedaj državno pravdnikstvo.

Slaba družba. Mladega Gašperčka so dali domači v Ljubljano učiti čevljarstva. Gašperček se je lotil pridno učenja in je po nekaj tednih lasanja od mojstrove roke že znal pravilno pribiti peto na podplat. S svojo bistro glavo je za kmalu dognal, da je vso čevljarstvo znanje za življenje le premalo in da se je treba naučiti tudi drugih umetnosti, neobhodno potrebnih, kot: kaditi, kegljati in kvartati. Ko ga je njegov sotrpni pri istem mojstru, 17 letni Dolfek, poučil v vseh teh skrivnostih, ga je vzel prihodnjo nedeljo, prvo v mesecu oktobru, s seboj v neko gostilno v Spodnji Šiški. Gašperček je imel s seboj 400 Din. Poslal mu jih je oče, naj plača pri gospodinji hrano in stanovanje. Dolfek in Gašperček sta možko kadila vsak svojo cigaro in se še bolj možko vseda za mizo ter naročila vsak svojo steklenico piva. Gašperček je pokusil prvič v življenju pivo — doma je pil le mleko —, vendar je možko zagodrnjal: »Kaj nimate nič boljšega?« Prišel je še navihani Janko, ki je potegnil iz žepa karte in pričel mečati. Gašperček je igral z vso vmeno in se mu je res posrečilo, da je zgubil 200 dinarjev. Škoda, da je bil Gašperček že ves omamljen od piva in cigare, drugače bi se morda še naučil od Dolfka in Janka, kako je treba pri »maušlu« karte — mečati. Maušl je bil zaključen in tedaj je Janko povabil Gašperčka, naj poskusi srečo na kegljišču. »Keglji se ne dajo mečati!« je zatrjeval. Gašperček je res poskusil tudi na kegljišču, kjer pa je zgubil še ostalih 200 Din. Očetu, ki je prišel naslednjega dne v Ljubljano, je potem skesano priznal, kje je pustil onih 400 Din. Oče je ovadil Janka in Dolfka policiji, ki je izročila ves akt o tem sodnji. Sodnik je mladega Dolfka oprostil, pač pa je obsojil Janka radi goljufije pri kartah na tri dni zapore. Dolfek in Gašperček pa sta dobila še posebej strog ukor, naj se v bodoče izogibljeta slabe družbe.

Turistika

Planinski vestnik. Izšla je 11. šte. Vsebina. Jos. Wester: S Triglavja peš v Ljubljano. Dr. Oblak. Skice s pota. Janko Mlakar: Planinski invalid na Prisojniku. Dr. H. Tuma: Komna. A. Kopinšek. Mala Zinne. Obzor in društvene vesti.

Polzvedovanja

Doberman mladši, lep, temnosiv, se je mtekel in se dobi pri Minki Kastelic, Vožnikov trg, manufakturna lopa 1.

Kulturni pregled

Mariborsko gledališče

DRAMA V OKTOBRU.

Revizor. Prav za prav je bil programatičen. Ne le zalegadelj, ker nam je predstavil ves ansambl, da smo ga videli zares svežega po počitnicah; med njimi vse nove člane: režiserja Pregarca, Daneša in Vl. Skrbinskega. Udaril je sezoni slovanski pečat; javil novo šolo Pregarčeve in tenko struno njegove režije, ki ji pravi, ton, zato je moral pri Pregarcu ostati »Revizor« nekrajsan. Revizor je bil Danešev; z lagodno lahkoto in s fineso igre je očaral in zadivil. Čudno, da ga gledavci nič topleje niso pozdravili! Grom je igral poglavarja. Orjaške sile so potrebne za to vlogo; Grom jih ima in jih je razvil. Okrog teh protagonistov so se zbirali nekateri sijajni ansambliki prizori, ki jih — Bog mi odpusti! — Maribor ni bil vreden. Če je lani »Veronika« že kar kmalu izpočetka usahnula, »Revizor« ki nam je razodel v tako izklesani obliki moč našega moškega ansambla (Koviča, Zeleznička, Razbergerja, Skrbinskega, Harastoviča, Tovornika, Rožanskega), take zle usode ne zasluži.

Skoljka. Bila je mladini prepovedana; dijaki pri maturi sicer — jo mora poznati. »Bajadera« menda ni prepovedana... (Poročilo gl. »Slov.« 13. okt.)

Pygmalion. Shaw in Pirandello rešujeta krizo teatra. V Mariboru je najbrž ne bosta, toda »Pygmalion« je cgrel, da bi se človek moral začuditi. Torej je Shaw le pogodil moderno miselnost — s tem ravno, da nikoli ne pove jasno, kaj misli! Pa mu verjemo, če pravi: »Šekspir je večji od mene; toda jaz mu sedim na ramenih.« — Barometer komedije. Liza, je bila Anta Kovačičeva; osvaja z drzno teatraliko in s koketno živahnostjo. Profesorja Hidžinsa je igral Daneš s svojo frapantno prirodnostjo, ki si je udušila sleherni kretnjo, ki bi vabila efekt. Rekonvalescentna Bukekova je bila tem odličnejša gospa Hidžinsova. Zanimiv je Dulič Pavla Koviča; igral ga je naturalistično — neki si ga želijo poangleženega, kultivirano dušenega, brez neposredne prirodnosti. Če bo Kovič svojega Dulitla — zaradi Shawa in skladnosti — rahlo odel in pofiguril, bo moral vsakogar zadovoljiti. — Režiral je Vl. Skrbinec. Salton gospe Hidžinsove je bil v znamenju štednje.

Gostovanje Dunajčanov. (Ludv. Körner, Hermann, Gruber, Anni Doppler-Körner, Gertrud v. Kolar-Klastersky, Walter Blenke.) Igrali so komedijo Jamesa Borclaya »Bobyjeva poslednja noč« in Ibsenove »Strahove«. Videli smo dobro režijo, lepo scenografijo in rutinirano igro. Ako pa bi premagali v sebi senzacijo drugih obrazov in tujeje jezika, bi prisodili domačemu ansamblu prav takega Bobbyja in ni mnogo slabše »Strahove«. Pač smo videli polno gledališče in elegantne gledavce. Torej s' nacionalni element v Mariboru še ni znal kultivirati slovenskega meščana. Seveda, za tako nacionalno delo je potrebno več, kot bi bil kak »državotvorno« napleskan fašizem. Zato je dobro, da nam gledališče vsaj pokaže, kako bi naj bilo... Pa tudi dobro, da se varje kot zavod nacionalne, umetniške kulture in ne postane — trgovina z mešanim blagom. Zaradi prisrčne kulturne vzajemnosti v Nemci bo tudi čes, da gre naš ansambl gostovat v — Celovec. Dr. F. Š.

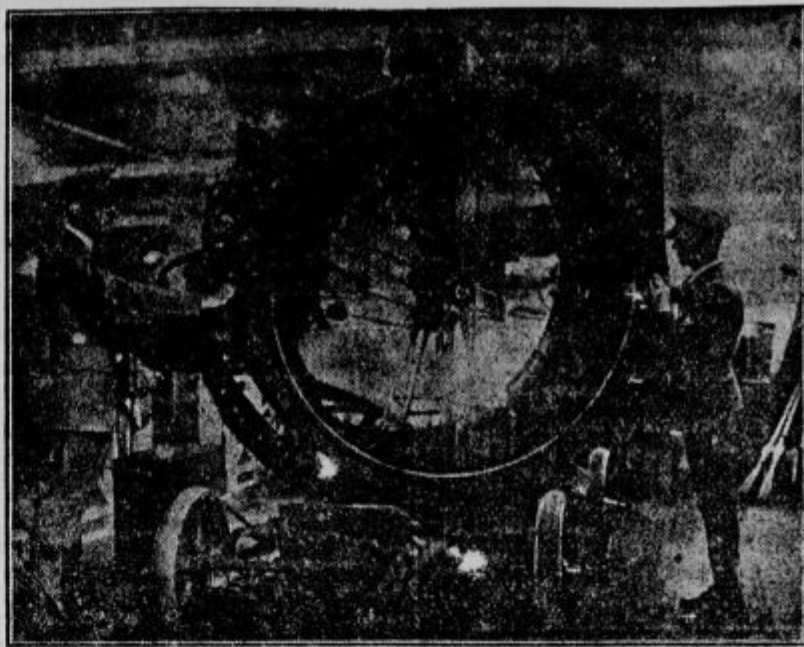
Karel Čapek umrl. V Pragi je 3. t. r. umrl na operaciji pisatelj in publicist Karel M. Čapek — Čot, star 47 let. — K. Čapek je bil eden najnadarnejših češkoslovaških dramatikov nove ge-

neracije. Svetovno znan je postal po svoji uto- pični drami »R. U. R.«, ki je izšla tudi v sloven- skem prevodu. Izmed njegovih del bi bilo omeniti še »Stvar Makropolusa«, »Stvarnik«, »Iz življenja žuželk« i. dr. Nekaj del sta spisala skupaj z bra- tom. Čapek je bil tudi izvrsten časnikiar in ured- nih »Lidovih Novin«.

Nemška Dantejeva družba, ki se je kot prva organizacija te vrste na svetu ustanovila leta 1865. pod protestoratom saškega kralja Johanna, ki je znan kot prevajalec Danteja pod psevdonimom Philalethes, je minuli mesec sklicala zopet svoj sedmi občni zbor in obnovila svoje delo. Družba je bila prišla v velike finančne težave in se je iblo bati, da bo razpadla. Sedaj je kriza premagana in družbi je zagotovljena redna podpora iz javnih sredstev. Družba bo s prihodnjim letom zopet začela izdajati svoje letopise, za letos pa izda monografijo iz peresa svojega tajnika Rotha, ki se peča z nekaterimi, doslej neznanimi pesnitvami, ki se pripisujejo Danteju. Družbi bo na razpolago zasebna Dantejeva knjižnica pok. kralja Johanna, ki se izpopolni in namesti v gradu Moritzburg pri Dresdenu. Za voditelja letopisov je bil izvoljen profesor Friedrich Schneider, vseučiliški profesor v Jeni.

Moskovsko gledališče. Bolševiki so ponosni na svoje moskovsko gledališče, ki dosega v režiji in vprizoritvi izredne uspehe. Vsa gledališča so kljub visoki vstopnini dobro obiskana in poleg odvetnika sedj čestni delavec. Člani strokovnih organizacij imajo pri vstopnini znaten popust; v prvih vrstah se solnči organizirana mladina. Frak in smok- king sta izključena, obraz dajeta delavna suknja in ruska bluza. Vendar se opaža težnja po meščan- ski noši, posebno pri ženskah. — »Ljubezen do treh oranž« se vprizarja z nezasišano uporabo zbora, barv in režije. Hudožestveniki igrajo pod vodstvom Stanislavskega dramo Bulgakova »Dnevi Turbinijeve družine«. Drama podaja v svobodnih dejanjih začetek vojne in kapitulacije pred Nemci- jo. Petljurovo pustolovstvo in vrtnitev k prvemu božičnemu drevesu v miru. Delo skoro nima lite- rarne vrednosti, a nudi plamenečo sliko o zrušitvi carske države. Igrajo v blaznem tempu, na odru poka in grmi in po gledališču se valj smodnikov dim. — Pri baletu se je odpravil sistem »zvezd«; nastopajo vedno po štiri plesalke obenem. Balet je sicer ohranil visoko šolo, toda stare forme so se zavrgle; izključuje se vsak narodni moment in podajajo kombinacije skupinskega plesa in živih slik v plastični režiji. Nastop baleta kaže čudovito gotovost in samostojnost.

Sodobna kulturno-gledališka vprašanja. O tem je te dni — na povabilo Družbe za nemško iz- obrazbo — govoril v Kölnu intendant tamkajšnjega gledališča Theo Modes. Uvodoma je obžaloval, da nepoklicani eksperimentirajo z gledališčem in brezpozorno odklonil, da bi se gledališče usmerjalo po gnutnih interesih. Kritikoval je emancipacijo igralske umetnosti in obsodil današnji amerikanizem kot sovražnika vsake umetnosti, obsodil senza- cijo in osebnost kult. Trajen uspeh zagotavlja le iskreno sodelovanje igralcev, režije in občinstva. Tudi današnja kritika ne razume svoje naloge; za- njo bi morali biti merodajni samo umetniški vi- diki, ne pa kakršnikoli interesi. Umetnosti se mo- rajo priznati njeni posebni, lastni zakoni. — Glede zadnje zahteve pripominja poročevalec »Kölnische Volkszeitung« dr. Huppert, da gledališka umetnost nikakor ne sme prezirati enega faktorja: Občins- tva, kateremu mu je namenjena in ki ima pravico, da se v gledališču njegovo svetovno naziranje ne žali.

Največji žaromet na svetu

je lastnina ameriške armade in sveti z močjo enega bilijona sveč.

Duša rudarja.

Ob priliki obiska Vestfalskih Slovencev se je naš dopisnik pogovarjal z rudarji iz Oberhausna in Wanne in eden izmed teh mu je dal na nje- gova radovedna vprašanja, tiče se nezdov v jami, posebno izrpnjo pojasnilo.

»Kadar se pripeti kaka nezdova v*rovu, po- sebnost ako je pri tem mnogo ponesrečencev ali pa pogrešancev, ki so še zasuti, tako da ne mo- rejo takoj do njih, tedaj tudi prebivalstvo, katero sicer nima smisla za naš težki poklic, za nekaj dni ostane v mislih z nami. Tudi občudovanja reše- vateljev ob takih prilikah ne manjka, kar tudi v resnici marsikateri junak zasluži. Popolnoma na- pačno pa je mnenje splošnosti, da je rudar takim in enakim nezdovam tako privržen, da nima prav nobene bojazni. Vem, da se prav nič ne razliku- jem od svojih tovarišev in sodelavcev, vendar pa lahko rečem, da vsaka nezdova, ki se pripeti v bližini ali celo v rovu, v katerem delam, napravi name globok vtis ter me navda z grozo in stra- hom. In prepričan sem, da vsak rudar čuti isto kakor jaz. Še nikdar tega nisem priznal kateremu izmed svojih sotrpimov, kakor tudi meni še nikdo ni potožil, vendar pa dobro vem in čutim, da je tako.

Kadar se pripeti kaka večja nesreča, se grozna novica širi od moža do moža in v kratkem času je o nesreči obveščen zadnji kopač. Najhuje je takrat, kadar živimo dalj časa v negotovosti, kake vrste katastrofa se je pripetila, je li voda vdrla v rov ali so se užgali plini ali so se stene pod- sule, a število ponesrečencev je še neznano.

Pa če je tudi en sam smrtni slučaj, n. pr. da se je utrgala skala in ubila ali zasula kopača, na rudarja napravi to vseeno silen vtis. Tam doli v globini, en ali celo dva kilometra globoko, vsakdo čuti, da mu je smrt bližja kot pa na po- vršju zemlje, kjer sijajo žarki zlatega solnca. Za- vedamo se, da smrt lahko vsak trenutek pograbi tega ali onega in sicer na zelo različne načine. Ne- kaj neznanega nas obide, strah se naseli v naše duše.

Tak dan nihče več ne prime za delo in kljub modernim napravam, svedrom itd. vse obstane in vsakdo želi čimprej priti na dan. Toda isti ru- dar, kateri se je še trenutek preje bal za lastno življenje in mu je strah še poznati na licu, se nič ne pomišlja, ako je treba svoje moči zastaviti za tovariša, ki je v stiski. Pa naj si bo, da sta si bila prijatelja ali pa sta se sovražila, naj si bo ne- varnost še tako velika, brez pomisleka mu gre na pomoč. Dostikrat se pripeti, da ob velikih ne- zgodah izvrše največja junaštva oni, katerim bi človek sicer prisodil, da so brez notranjih čustev. A tudi ko je nezdova že davno pri kraju in je zunanji svet nanjo že pozabil, v naših srcih še vedno čutimo, da nam je smrt blizu. Že kot otroci smo dostikrat videli žalostne procesije, kako so goloroki možje nosili na nosilnicah ljudi, ki so bili še pred eno uro veseli ter še uganjali burke. Svoje suknjiče so rudarji slekli ter z njimi pokrili mogoče razmesarjene obraze ali druge ude, da bi svoji, kateri navadno že nestrpnost čakajo, kaj je

z njih dragimi, ne vidijo takoj, kaj se je z njimi zgodilo.

Ni čuda, da smo rudarji tudi precej prazno- verni. Dan na dan v jami, v večni temi, kjer ima tudi fantazija širše polje kot v drugih poklicih. Tudi v svojih prostih urah je rudar navezan le na svojo bližnjo okolico, stanuje po vaseh in malih mestih, izoliran in oddaljen od velikih mest, se shaja le s tovariši in predmet njegovega razgo- vora je po večini le premog in rov, v katerem de- la ter pripovedovanje dogodkov, ki so se morda tam pripetili. Posledica tega je, da jih je mnogo, ki iz tega sklepajo razne nadnaravne pojave in so polni vraž.

Znan mi je neki rudar, ki je nekoč, ko je šel na delo, v bližini vhoda v rov srečal dekle, ki je imelo rdeče lase in rdeče krilo. Nobeno prigo- varjanje in norčevanje tovarišev radi njegovega praznoverja ga ni pripravilo do tega, da bi šel ta dan v rov. Obrnil se je ter šel domov.

Neka svedraževalec je nekoč prorokovala, da se bo v nekem rovu pripetila težka nezdova. Po- vedala pa ni, ne v katerem in tudi ne kedaj. Mno- go praznovernih rudarjev ni šlo po več dni na delo, tako da je morala končno oblast poseči vmes ter ženo pregovoriti, da je preklicala svojo pro- rokbo oziroma izjavila, da je oni rok, katerega je imela v mislih, že pretekel.

Tako je življenje rudarja na Vestfalskem in prepričan sem, da ne dosti drugače kjerkoli drugje, kjer raje živ človek pod zemljo kot krt ter spravlja na dan milijone onim, katerim se niti ne sanja, kako je rudarju pri sru, kadar je pod zemljo in kaj občuti v slučajih nesreč, katerih ni nikjer več kot ravno pod zemljo.

Miss Ruth Elders, ameriška letalka, ki je letela iz Amerike v Evropo. Slika je posneta na banketu, ki so ji ga priredili v Madridu.

K saroki bolgarskega carja.

Car Boris III. in njegova nevesta, italijanska princezinja Giovanna.

Čez Tagliamento.

Iz dnevnika vojaka slov. planinskega polka.

Ponedeljek, 5. novembra 1927.

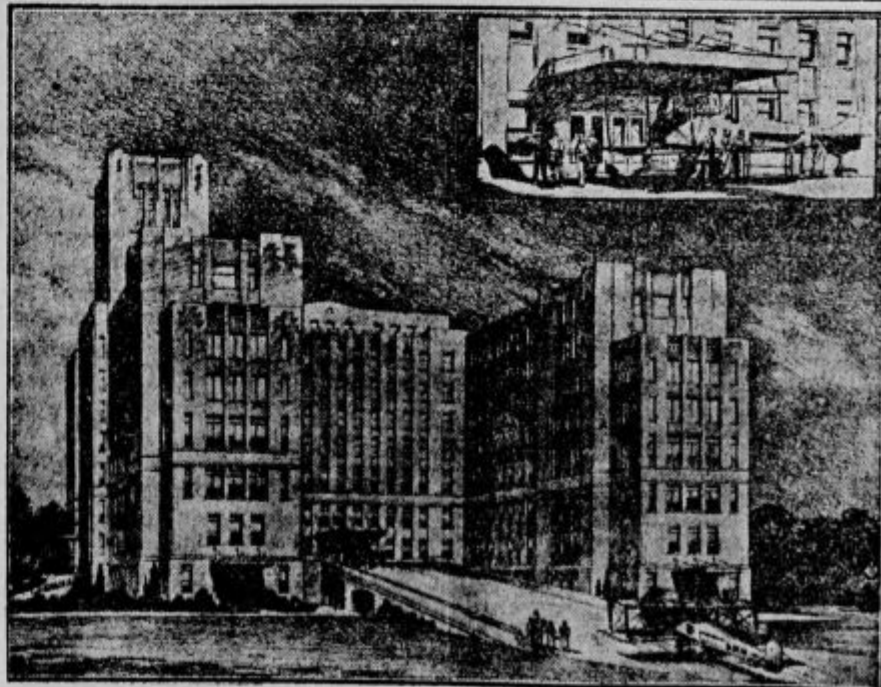
Teden je že potekel, kar smo šli čez Sočo. Veliko smo v tem času že pretrpeli, toda nih- če ne pomisli na to; vsak je vesel in zadovo- ljen, da smo spravili Laha iz naših krajev in prenesli boje na njegovo ozemlje. Naj dobe italijani z vojnimi grozotami in pustošenjem pialo za svoje izdajstvo 1915. leta! Za dru- gič si bodo vsaj premislili. Kolo sreče se pač obrača...

Naša artiljerija se že pripravlja za odhod. Ne strelja več. Avtomobilov je vedno več na cesti in vsi dvor mimo nas naprej. Krajšamo si čas kakor vemo in znamo. Pohajkujemo okoli nasipa, v vas pa zahajajo samo še po- samezniki, ki upajo, da vendar le še staknejo kako vrednost.

Opoldne smo prejeli menažo, ob štirih pa že stali na cesti pripravljeni na odhod. Bilo pa je še prezgodaj, premaknili smo se šele ob šestih. Pomikali smo se skozi razbite vasi po cesti, ob kateri je bilo sledov bega, kot do sedaj še nikjer. Panika je morala biti stra- šanska! Seveda: en sam most, pa vse je hotelo na drugo stran. Bilo jim je samo za življenje,

za material prav nič, zato so vse pustili na cesti. Cesta je bila kar zabasana s topovi, vozmi, stojnicami, municijo itd. Do desetih smo hodili, pa materiala povsod enako!

Prekrasna je bila slika našega prehoda! Pontoni v razdalji par metrov, po njih deske. V vsakem čolnu po dva pionirja s prižganimi bakljami. Drug za drugim smo se pomikali čez široko reko in strahotno metali senco na vse strani. Noč temna, reka se je leno va- lila pod nami; vse mirno, le udarjanje tisočih nog ob deske se je čulo. Kot strahovi... V daljavi pa je gorelo... Prišli smo na drugo stran, se kobacali skozi laške pozicije, večji- del razbite, tu pa tam kak mrtvec, ki je čakal na grobarja. Mi pa naprej. Pasirali smo tri mrtve vasi in po dolgem maršu vsi utru- jeni prišli že proti jutru v Cordovado. Nika- kega sprejema, čeprav ni bila vsa vas prazna. Le ljudje se v strahu niso prikazali: saj so pričakovali zveri v človeški podobi. Polk se je porazdelil po hišah in vsled dolgega noč- nega marša smo kar pocepali po tleh.

Z zrakoplovom v bolnico.

Razvijajoči se promet v zrakoplovstvu je v zadnjem času začel služiti tudi v sanitetni službi. Bolnica v Broux v državi Newyork prireja lopo za zrakoplove, s katerimi bodo vozili bol- niki v ambulanco.

Gospodarstvo

Naša produkcija premoga 1919-1926.

I.

V letu 1926. je znašala produkcija premoga v naši državi 4.140.753 ton napram 4.152.126 tonam v letu 1925. ter 3.095.065 ton v letu 1913. Produkcija je torej v lanskem letu padla za 0,3 odst., je pa za 30 odst. večja kakor pred vojno.

Kako je lanska produkcija premoga izgledala v primeri s predvojno, kažejo naslednji podatki po pokrajinah (v tisočih ton).

Pokrajina	Leta 1913	Leta 1926	%
Slovenija	1587	1678	+ 6
Bosna	847	981	+ 16
Srbija	311	568	+ 179
Hrvatska	234	447	+ 91
Dalmacija	115	166	+ 44
Skupaj	3095	4141	+ 30

Najbolj je narasla produkcija v Srbiji, ki ima za rudarstvo sploh veliko bodočnost, potem v Hrvatski, ki ima pa manj vredne premoge, ter v Dalmaciji. Najmanjši prirastek je v Sloveniji: 6 odst. Naslednja tabela nam kaže sliko produkcije od l. 1919. dalje v vseh naših pokrajinah:

Podatki so: 1. za Slovenijo, 2. za Bosno in Hercegovino, 3. za Srbijo, 4. za Hrvatsko in Slavonijo, 5. za Dalmacijo in 6. za celo državo (v tisočih ton):

Leta	1	2	3	4	5	6
1913	1587	847	311	234	115	3095
1919	1170	663	89	251	66	2227
1920	1169	842	335	381	113	2887
1921	1194	943	338	372	84	3091
1922	1354	1067	568	446	94	3729
1923	1697	1164	735	403	102	4101
1924	1880	1119	689	349	129	4185
1925	1822	975	771	471	114	4152
1926	1678	881	869	447	166	4141

V Sloveniji ter Bosni je bila najvišja produkcija kakor v celi državi leta 1924., v Dalmaciji in Srbiji pa lani, v Hrvatski leta 1925.

Pred vojno je Slovenija producirala 51,2 odst. vse nakopane množine premoga v Sloveniji, leta 1925. samo 44 odst. in lani 40,5 odst. Delež Bosne in Hercegovine je znašal l. 1913. 27,4 odst. leta 1925. 23,5 odst. in lani 23,7. Srbija je bila udeležena pred vojno s 10,1 odst., leta 1925. z 18,3 odst. in lani z 21,8 odst., Dalmacija 1913. 3,7 odst., leta 1925. 2,8 odst., l. 1926. 4 odst., Hrvatska in Slavonija l. 1913. 7,6 odst., l. 1925. 11,4 odst., lani 10,8 odst.

***

Pogajanja s Avstrijo — odložena. Kakor poročajo iz Beograda, so radi pogajanj z Madžarsko pogajanja z Avstrijo, ki bi se imela začeti v ponedeljek, 7. t. m., odložena. — Z Dunaja pa poročajo, da bodo stopile nove avstrijske carine v veljavo 21. novembra. Znižane bodo sledeče postavke: vprežna in klajna živina, prašiči do 40 kg, smetana, perutnina, jajca, val. maslo, olja, bombažna vata, Valenciennes in ostale lahke svilene žipke, gradbeni deli iz železa, emajlirana posoda iz pločevine itd. Te postavke pridejo v poštev za nas.

Nemško - jugoslovanska trgovina. Po nemški statistiki smo uvozili v Nemčijo 171.000 ton, po naši 91.000 ton, izvozila pa je Nemčija k nam 114.000, po nemški statistiki pa 688.000 ton. Baje smo po naši statistiki uvozili lani v Nemčijo 7745 ton, po nemški 12.920 ton. Te velike razlike se dajo razlagati s tem, da naša statistika ne registrira iz-

voza z ozirom na končno namembno državo, ampak glede na prvo namembno državo. Vzemimo slučaj glede žita: v statistiki figurira kot eden važnih odjemalcev Romunija, med tem ko je znano, da se samo skozi romunsko luko Braila izvažajo žito, ki gre po Donavi ven. To napako bi bilo treba popraviti, ker nas lahko zapelje do napačnih zaključkov, kakor je to bil slučaj v neinformiranem časopisju. Nadalje je treba provesti tako reorganizacijo v statističnem oddelku glavnega ravnanstva carin, ki spada v finančno ministrstvo, ne pa v trgovinsko ministrstvo, ki se s to statistiko ne peča.

Izpremembe v trg. registru. Vpisi: podružn. Ljubljanske kreditne banke v Novem mestu; Slavko in Milka Šušteršič, tovarna nogavic v Lescah pri Bledu; Minka Arzenšek in Co., trgovina z mešanim blagom (10.000 Din), v Ljubljani; Bloudek in Co., družba z o. z. (200.000 Din), produkcija in trgovina s kovinskimi predmeti, letali itd. v Ljubljani; Miloš Rozin in drug, kleparstvo in pleskarstvo, k. d. v Trbovljah; »Hede«, hmeljska eksportna družba, d. z o. z. v Zalcu (250.000 Din), v gotovini 90.000 Din); izbris: Kameniti, tovarna umetnega škrlja in elektrarna, d. z o. z. v Laškem (razdružitev); Albert in Strohbach, tovarna kisa, likerjev in esenc v Mariboru (razdružitev); podružnica Trgovske banke v Novem mestu (fuzija z Ljubljansko kred.).

Vpis v zadržni register. Vpisala se je: Zadržna elektrarna v Belincih, r. z. z o. z.

Iz Narodne banke. Včeraj se je vršila seja upravnega odbora Narodne banke, kjer so poleg administrativnih vprašanj razpravljali in določili dnevni red za plenarno sejo glavnega bančnega odbora: statistični podatki o poslovanju banke, administrativni posli ter vprašanja in predlogi. Ta seja se vrši 7. t. m.

Statistika konkurzov v oktobru 1927. Po statistiki Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov je znašalo število konkurzov v oktobru 84 (v septembru 83, v oktobru lani 70). Od tega odpade na Hrvatsko 8, Srbijo 65, Slovenijo in Dalmacijo 4, Bosno 5 in Vojvodino 2; skupno je znašalo v prvih 10. mesecih t. l. število konkurzov 909 napram 678 v isti dobi lani t. j. 35% več. Po pokrajinah se razdele konkurzi: Hrvatska 104 (93), Srbija 608 (583), Slovenija in Dalmacija 92 (77), Bosna 29 (37), Vojvodina 76 (113).

Pred kartelom avstrijske in češkoslovaške papirne industrije. Zadnje čase se vrše pogajanja med avstrijsko in češkoslovaško papirno industrijo, da se odpravi ponujanje pod ceno v inozemstvu. Glede izvoza na Madžarsko je že dosežen sporazum. Poleg tega gre za čim večjo racionalizacijo produkcije. Poleg tega je dosežen sporazum za zavojni papir, da ga Avstrija ne bo več pošiljala v Češkoslovaško.

Konferenca o sladkorju v Parizu. Prihodnji teden se vrši konferenca kubanske in evropske industrije sladkorja v Parizu, kjer bodo razpravljali o sodelovanju Kube in yodilnih evropskih producentov sladkorja na svetovnem trgu za doseg višjih cen.

Nova velika paroplovna družba. Kakor znano, ima Japonska zelo veliko trgovsko mornarico, ki zelo konkurira angleški. Japonska vlada si sedaj prizadeva združiti vse japonske paroplovne družbe. Nova družba bi se imenovala Japonski Lloyd, na čelu bi bila družba »Nippon Yusen Kaisha«. Kapital Lloyd bi znašal 150 milijonov jenov.

Insolvenca v češki tekstilni industriji. V plačilne težkoče je zašla tvrdka »Erich Kerna Sohn« na Moravskem. Aktivna znašajo 13.75 milijona Kč, pasiva 21,9 milijona Kč.

Prevoz krompirja čez Trst. Italijanski posebni delegat za fitopatologijo v Trstu opozarja vse interese, da morajo biti izvozna in imunitetna izpričevala pri pošiljkah s krompirjem, ki se prevažajo čez italijanski teritorij, izdana od fitopatoloških oblastev dežele izvora (pri nas Drž. kemično preizkuševališče) in ne od kakih drugih institucij ali oblastev. Izpričevala sama morajo biti izstavljena razen v jeziku dotične države tudi v italijanščini ali francoščini, kakor so tudi italijanska izpričevala, ki se izdajajo za inozemstvo.

Borza

4. novembra 1927.

DENAR.

Povpraševanje je bilo danes znatno, toda blaga malo, tako da je morala Narodna banka intervenirati v devizah: Curih, Dunaj, London in Praga.

Zaključen je bil danes Amsterdam po 22,95, Berlin je oslabil na 13,565, dočim se je Dunaj uvr-

stil na 8,02, ter Praga na 168,45. Tudi Pariz je bil zaključen po nižjem kurzu 225.

Promet je bil danes prav znaten, posebno v devizah Curih in Dunaj.

Ljubljana. Devize: Amsterdam 22,92-22,98 (22,95), Berlin 13,55-13,58 (13,565), Curih 10,94-10,97 (10,955), Dunaj 8,005-8,035 (8,02), London 276,30-277,10 (276,7), New York 56,76 bl., Pariz 224-226 (225), Praga 168,05-168,85 (168,45), Trst 309,375-311,375 (310,375).

Zagreb. Amsterdam 22,91-22,97, Berlin 13,551-13,581, Curih 10,94-10,97, Dunaj 8,005-8,035, London 276,3-277,1, New York 56,675-56,857, Praga 168,047-168,847, Trst 309,80-311,60.

Belgrad. Berlin 13,55-13,58, Budimpešta 9,945-9,975, Bukarešt 35-35,5, Curih 10,94-10,97, Dunaj 8-8,03, London 276,3-277,1, New York 56,66-56,86, Pariz 222,16-224,16, Praga 168,05-168,85, Trst 309,5-311,5.

Curih. Belgrad 9,1375, Berlin 12,3, Budimpešta 9,07, Bukarešt 3,22, Dunaj 7,318, London 25,255, New York 51,75, Pariz 20,3625, Praga 15,37, Trst 28,84, Sofija 3,75, Varšava 58,19, Madrid 88,6.

Trst. Belgrad 32,24-32,26, Curih 351,75-357,75, Dunaj 255,55-261,55, London 89,14-89,17, New York 18,28-18,29, Pariz 71,8-71,9.

Dunaj. Devize: Belgrad 12,4675, Kodanj 189,73, London 34,4925, Milan 38,70, New York 708,20, Pariz 25,81, Varšava 79,40. — Valute: dolarji 706,25, lira 38,65, dinar 12,44, češkoslovaška krona 20,975.

Praga. Devize: Lira 184,5, Belgrad 59,45, Pariz 132,5, London 164,85, New York 83,745.

Dinar: New York 176,05, Berlin 7,375, London 276,00.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani zaključena Ljublj. kred. po 135. V Zagrebu in Belgradu se je vojna odškodnina pri srednjem prometu komaj vzdržala. V Zagrebu Ljublj. kred. ob zaključku 134 den., 136. bl. Večje iskane po 135.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna zaklj. 135. Kred. zavod 160 den., Večje 133 den., Kranj. ind. 375 den., Ruše 280-295, Stavbna 56 den., Šekir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 83,5-83,75, agrari 50,5-52, vojna odškodnina 388-389, dec. 392-393, Hrv. esk. 91, Hipobanka 56,5-57, Jugobanka 93,5-93,75, Prašedionna 892,5-895, Ljublj. kreditna 134-135, Sečetrana 602-607, Drava 585 bl., Slavonija 135-145, Trbovlja 472,5-480, Večje 135-136.

Belgrad. Narodna banka 5130, 7% inv. pos. 88-83,5, agrari 51-52, vojna odškodnina 387,5-388 (promet 2300 kom.), nov. 389,5, dec. 392-394,5 (promet 8200 kom.).

Trst. Adria 181, Assicurazioni Generali 4680, Riunione adriatica 2250, Tripcevich 261, Split cement 228, Trž. Lloyd 755.

Dunaj. 4. nov. Podon.-savsko-jadran, 82,25, Zivno 109,50, Alpine 46,75, Leykam 11,52, Trbovlje 59, Kranjska industr. 48,50.

BLAGO:

Ljubljana. Les: buk. plohi od 2 m dalje 40-100 mm t. II. f. v. n. p. 2 vag. po 450; povpraševanje je za taninski les od 1-1,20 cm cepanice, dobavijo se tudi lahko okroglice od 15-20 cm dalje od 10-25 cm smejo dosežati pri celi količini do 15%, kost nad 20 cm morajo biti klani, kost izpod 10 cm premera se ne sprejemajo, zdr. blago in min. 3 mes. staro — največje količine; zaklj. 2 vag. Tendence živahna. — Dež. pridelki (vse sa-

mo ponudbe; slov. post. plač. 30 dni; dob. prompt, ml. lar.) pšenica 78-79 kg 2% bč. 340,5-342, dec. 342,5-345, sr. 337,5-340, slav. 335-337,5, koruza bč. 255-257,5, nav. vozn. 260-262,5, bč. um. suš. 242,5-245, nav. vozn. 247,5-250, bč. času primerno suha kred. gar. 235-237,5, moka Og vag. bl. platilo po prejemu 480, oves zdrav rešetan 270, zaklj. —; tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica: 78-79 kg 2% bč. 290-292,5, potiska 79-80 kg 292,5-295, bn. 282,5-285, sr. 287,5-290; rž bč. 280-290; oves: b. in sr. 220-225; ječmen: 65-66 kg sr. in bč. 245-250, bč. 68-69 kg 265-270, mac. or. 203; koruza: bč. 212,5-215, kv. gar. 180-185, 12-1 197,5-200, 8-4 218,5-222,5, 5 225-227,5, suš. rel. kovin. 212,5-215, bn. 212,5-215, 12-1 rel. Vršac 197,5-200, sr. 212,5-215, kv. gar. 180-185, 12-1 197,5-200, suš. 210-212,5; moka baška: Og 415-425, 2 395-405, 5 370-380, 6 315-325, 7 260-270, 8 200-205; otrobi: bč. sr. slav. 170-175, bn. 167,5-172. — Tendence neizpr. — Promet: 25 pšenice, 22 koruze, 7 moka, 1 ovas, skupaj 66 vag.

Dunaj. 4. nov. Temeljno razpoloženje neizpremenljivo. Pšenica Wiener Boden in Marchfeldska 39-40; rž Marchfeldska 38,50-39, Wiener Boden 38-38,50; oves tuz. 30,50-31, čsl. 30,25-30,75.

Budimpešta (terminalska borza). Tendence izpremenljiva. Pšenica marec 31,83, 31,88, zaklj. 31,86-31,88, maj 32,14, 32,18, zaklj. 32,14-32,16; rž marec 30,06, 30,10, zaklj. 30,06-30,08; koruza maj 24,96, zaklj. 24,94-24,96.

Chicago (začetni tečaj). Pšenica komaj držana tendenca dec. 125,25, marec 129,37; koruza mirna dec. 88,24, marec 87; oves čvrsta tend., dec. 84,57; rž čvrsta tend., marec 101,37.

V moderni dobi.

Ona: Prav ves čas že hodite za menoj. Ali sem vam mogoče všeč?

On: Nikakor. Jaz sem detektiv in Vaš mož mi je naročil, da Vas spremljam na Vaših potih.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dné 4. novembra 1927.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblak-nost 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temperatura	Najnižja temperatura
						ob opazovanju	v mm d 7h		
Ljubljana	8	770,3	5,6	100	mirno	0	megla	17,9	5,5
Maribor		768,0	9	99	W 2	0		18	7
Zagreb		769,0	9	85	W 4	0		16	7
Belgrad	8	770,6	12	99	mirno	10		13	11
Sarajevo		770,8	8	95	mirno	0		9	7
Skopje		771,0	9	93	mirno	7		17	5
Dabrovnik		768,2	11	45	E 1	4		17	10
Split	7	768,0	17	65	N 1	3		22	16
Praga		765,6	13	—	E 1	8		17	12

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 5. november: Toplo lepo vreme traja dalje. V alpskem predzemlju najbrže bolj oblačno.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.
Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

Zadnji dan potovanja je Hendon postal prav dobre volje. Neprestano mu je tekkel jezik. Govoril je o svojem starem očetu in bratu Arturju in pravil razne stvari, ki so pričale, kako dobra človeka sta bila. Poln ljubeče hvale je bil glede svoje Edite in je bil tako veselega srca, da je izpregovoril celo nekoliko prijaznih in bratovskih besedi o svojem drugem bratu Hugonu. Precej časa je govoril o bližnjem sestanku na Hendonskem gradu in kakšno iznenadenje in kakšno veselje da bo zavladalo, ko se vrne po tolikem času vzepet domov.

Pokrajina je bila lepa, posuta z vasmimi in sadovnjaki, in cesta je držala po širokih pašnikih, ki so bili tako valoviti, da so bili podobni morju. Popoldne sob — pomislil — in sedemindvajset služabnikov! Imenitno bivališče za take kot sva midva, jeli? Hej, požuriva se — tako sem nestrpen, da že ne morem več prenašati.

In hitela sta dalje z vso mogočo naglico, vendar je že minila tretja ura, preden sta dospela do vasi. Potnika sta dirjala skozi njo in Hendonu je ves čas tekkel jezik. »Tukaj je cerkev — pokriva jo isti bršljan kot nekdanj — nič več, nič manj. Tamle je krčma, stara krčma pri rdečem levu, in tam dalje je trg. Tukaj je majnikov mlaj, tamkaj je črpalka, nič se ni

izpremenilo; prav nič razen, seveda, ljudje; v desetih letih se ljudje izpremenijo. Nekatere izmed njih poznam, kakor se mi zdi, ampak mene ne pozna nikdo.« Tako je brbljal venomer. Kmalu sta dospela do konca vasi, kjer sta zavila na vijugasto, ozko cesto, ograjeno z visokim plotom. Brzo sta spela kake pol milje dalje, nato pa sta prišla skozi mogočna vrata z ogromnimi kamenitimi stebri, okrašenimi z grobi, v prostoru cvetlični vrt. Pred njima je stalo krasno poslopje.

»Dobrodošel na Hendonskem gradu, kralji!« je vzkliknil Hendon. »Ej, imeniten dan to! Oče in brat in gospica Edita bodo tako nori od veselja, da ne bodo v prvi radosti srečanja imeli oči in ust za nikogar drugega kot zame; in če bodo tebe na videz hladno sprejeli — ne zmeni se za to. Kmalu bo drugače; ko jim namreč povem, da si moj varovanec in kako zelo te ljubim, baš videl, da te bodo zavoljo mene pritisnili na prsa in ti dali svojo hišo in svoje srce na uslugi za vedno!«

V naslednjem hipu je Hendon pred velikimi vrati razjahal, pomagal kralju raz osla, nato pa ga je prijel za roko in odhitel v grad. Po malo korakov je dospel do prostorne sobane; stopil je noter, posadil kralja bolj hitro kakor lepo v naslonjač, nato pa je pohitel do mladega človeka, ki je sedel pri pisalni mizi v bližini ognja in hlo dov.

»Objemi me, Hugon,« je zavpil, in reči, da te veseli, da sem zopet doma! Pa pokliči očeta, zakaj dom ni dom, dokler se ne dotaknem njegove roke, in mu še enkrat gledam v obraz, še enkrat slišim njegov glas!«

Toda brat Hugon je bil sicer trenutno močno iznenaden, a se je kmalu odmaknil in resnobno strmel v vsiljivca. Ta pogled je sprva oznanjal nekako užaljenost, nato pa se je izpremenil, odzivajoč se brščas kakri skrivni misli ali nameri, ter je izražal začudeno radovednost, pomešano z resničnim ali narejenim sočutjem. Zdajci je rekel s prijaznim glasom:

Ena jezikovna lekcija popolnoma zastonj!

Naša svetovnoznana jezikovna metoda Toussaint-Langenscheidt vam nudi priliko, priučiti se v sorazmerno kratkem času za mali honorar mesečnih 250 mark vsakemu važnemu tujemu jeziku tako temeljito, da morete v svojem poklicu itd. zajeti resnično korist iz svojega znanja.

Pomislite dobro: Ali bi ne bilo tudi Vam v veliko korist, učiti se po slajno preizkušeni metodi?

Toussaint-Langenscheidt

in si s svojim znanjem znatno zboljšali položaj. Mnogi so si pridobitvijo jezikovnega znanja pripomogli do poklica, ki jim je nudil vžje dohodke in znatno večjo možnost napredovanja. Ne zamudite v nobenem slučaju, da se poslužite našega pouka. Naznanite nam na poleg stoječem odrezku frankirano kot tiskovina (25 par), za kateri jezik se zanimate. Nato Vam dopošljemo lekcijo za poskušnjo poštni.

ne prosto, popolnoma zastonj in brez vsake obveze za Vas. Ne odlašajte, pišite še danes. Ako je ta odrezek že odtrgan, zadošča dopisnica (Din 150) z navedbo tega časopisa. Za udeležbo pri naših tečajih je potrebno znanje nemščine. — — —

Langenscheidt'sche Verlagsbuchhandlung (Prof. G. Langenscheidt) G. m. b. H. Berlin-Schöneberg, Bahnstraße 28-30.

Poklic .....

191

Kralj in .....

MALI OGLASI

Vaška drobna vrsta: 1-50 Din ali vaška beseda 50 par. Najmanjši oglaš 3 ali 5 in. Oglaš nad deset vrstic se računa po vrstici. Za odgovor zmanj. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Stoj! -ala za dežnike. — Posode za premog. — Pečni predstavlki. — Kaminsko orodje.

Železnina **Fr. Stupica** Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Službe iščejo

Dobra KUCHARICA

starejša, išče službe k mali rodbini ali samostojnemu gospodu. — Naslov v upr. lista pod št. 8738.

PRODAJALKA

mlajša moč, večja slovenščine in nemščine — išče službo. — Cenj. dopise je nasloviti na upravo pod »Vestna št. 8786«.

Proste službe

Učenka z dežele — kršč. vzgojena, zdrava, močna in poštena, se sprejme v trgovino z meš. blagom na Dolenjskem. Prednost imajo one z dobrim šol. spričevalom. Ponudbe na upravo lista pod značko: »Marljiva« št. 8795.

PRODAJALKA

mešane stroke, v manu-fakturi dobro vizirana, in UCENEC pošteni staršev, se takoj sprejmeta v večji trgovini na deželi. Ponudbe na upravnitvo »Slovenca« pod št. 8730.

Pouk

POZOR! KROJAČI,

šivilje in čevljarji, ako Vam Vaši stroji nagajajo, obrnite se na specialno mehanično delavnico **Justin GUSTINCIC**, Maribor, Tattenbachova ul. 14, ker ima ista spec. oddelek za popravila strojev vseh vrst.

Poravnajte naročnino!

Stanovanja

Oddam sobico

z elektriko — solidnemu gospodu. Jurčičev trg 2, L. nadstr., levo. 8766

„SLOVENE“

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglaš, pa bodisi v majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

za oglase

najbolj

priporočljiv!

Nova velika, lepa povest iz našega domačega življenja

V goliških plazovih

Spisal **Slavko Savinšek**.

Povest se godi v enem najlepših delov Slovenije, na Goliču in v gorah od Kape do Stola ter na po-bočju in v dolinah, na krajski in koroški strani teh gor. — Osebe v tej povesti so naši kmetje, ki se bore za svoj obstanek in kruh z semljo, finan-carji, viharji in plazovi. Glavna junakinja v zgodbi je Hribarjeva Cilka v svoji neomajni poštenosti, čestiti ljubezni, nežni dobroti in neklonljivi odločnosti. — Vsa naša nepokvarjena mladenka Povest je začela ravnokar izhajati v tedniku **Domoljubu** Krasilo jo bo blizu 30 izvirnih slik. Kdor jo hoče od začetka brati, naj takoj naroči „Domoljuba“, ki stane do konca tekočega leta samo 10 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani

KOLO PRODAM zelo ugodno. Naslov v upravi lista pod št. 8782.

Spalna oprava mehka, nova, poceni na-prodaj. — Naslov v upravi lista pod: »Oprava 8763«.

Peči

železne, zelo pripravne tudi za delavnice. »PO-SREDOVALEC«, Sv. Pe-tra cesta 18. 8633

3 postelje

železne — se prodajo. — Na ogled so v Kolodvor-ski ulici št. 26, trgov. Orehek. 8785

Prostovoljna dražba. V soboto 5. in v nedeljo 6. nov. nadaljna prodaja postelj, kuh. omare, mi-ze, umival. mizice i. dr. — Sv. Petra nasip št. 39.

Naša obrt

Danes ter vsako soboto in nedeljo pristne

domače klobase

Za obilen obisk se pri-poroča **JOŠKO JELAČIN**, Ljubljana — Dolenjska c.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljava cesta 24
nudi najceneje vse vrste pšenini moko in druge mlevske izdelke.
Zahtevatte cenik!

Perje

gosje, račje, kokošje, pu-ranje, prodaja vsako mno-žino in po najnižji ceni tvrdba E. VAJDA, Čako-vec, Medjimurje. — Tele-fon št. 59, 60, 3. 8562

Električ žarnice

kupite najugodnejše pri tvrdki

Slavo Kolar

LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 22.

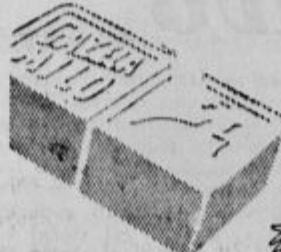
Priporoča se trgovina z železnino
A. SUŠNIK, Ljubljana
Zaloška cesta.

Budilke
F. Čuden
Ljubljana
Prešernova 1

OB PRILIKI

ctvoritve salona

bodo obhajali Martini svoje godovanje v ne-deljo 6. t. m. zvečer ob 6. uri v gostilni **USENIK**, Borštnikov trg 2. Godba. Za dobro kapljico in je-dila je poskrbljeno. — **IVAN USENIK**.

Da sem kot rožica lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila —

„azela“

Osrednja čipkarska zadruga

F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk, pristno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

Preselitev pisarne.

S sledečim si dovoljujemo obvestiti cenj. občinstvo, da se je naša poslovalnica preselila s 1. novembrom t. l. v Ljubljani na **Sv. Petra cesto 24.** Trgovina ostane še nadalje v Šelenburgovi ulici št. 3.

Singer šivalni stroji

BOURNE & CO.

FILIALA LJUBLJANA.

„**Juniper**“ zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želo-dnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“
Celje. Gosposka ulica 26.

Slavno občinstvo

obveščam, da sem pričela v svoji na novo odprti prodajalni v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28., nasproti Ljubljanskega dvora s prodajo

čevljev znamke „The Ideal Shoe“

ki sem jih dobila v komisijsko zalogo od najsolidnejše in najreelnejše tovarne moških, damskih in otroških obuval. Znamka „**ideal**“ predstavlja resnično najidealnejše obuvalo, kar jih je mogla doseči čevljarska industrija. „**ideal**“ čevlji ne vsebujejo nikakih surogatov, kot umetno usnje, furnir, lepenko itd., temveč samo pristno, najtrpežnejše usnje. Ako kupite enkrat „**ideal**“ čevlje, bodele ostali gotovo moj stalni odjemalec. — Cenj. gospode in dame prosim, da si ogledate vsevrstno zalogo v moji trgovini in se Vam najudaneje priporočam.

Jirka Eržen roj. Koubková.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne to-varne — 15 letna garancija — Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER — **KOLESA** iz prvih tovarn. Dür-kopp, Kayser, Styria, Waffrad (oročno kolo) — **PLETILNI STROJI** vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev

Daje se tudi na obroke Ceniki franco in zastoj

IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega predobrega sina, soproga, očeta in svaka

Pavla Sveteca

vladnega svetnika in sreskega poglavarja

smo prejeli številne izraze sočutja, za katere izrekamo tem potom vsem našo iskreno zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo g. prima-riju dr. J. Murgelju za njegovo nadčloveško požrtvovalnost, preč. gg. dr. Čerinu, proštu, Al. Kurentu, dekanu, in ostali duhovščini za spremstvo, zastopniku velikega župana, celokupnemu uradništvu, lovcem, požarni brambi, Sokolu, pevcem, darovateljem pre-krasnih vencev in konečno vsem, ki so nam na ta ali oni način lajšali bol in spremili blažega pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Krškem in v Litiji, dne 3. novembra 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

Kupim polnojarmenik

(Vollgatter) premera 65—70 cm v dobrem stanu. Jarmeniki v obratu z krogličnimi tečaji imajo prednost. Ponudbe z opisom in ceno na upravo pod: »Jarmenik« 8761.

Naznaniam, da bom prodajal
8 dni prima domače prešičevo meso á Din 20—

Priporočam se cenj. občinstvu za obilen obisk

Franc Lavtižar, mesar
Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 83 in Šolski dvored.

Ogromno premoženje je v kožah divjačine

še se jih prodaja pri **PETER SEMKU** krznarju v Ljubljani, Turjaški trg 1 ki plačuje najvišje cene za vse vrste

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal **Andrej Andreč**

Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Adam Dr. K., Christus unser Bruder. 129 strani, vezano 26 Din.
Baur B., Beseligende Beicht. 260 str., vezano 41 Din.
Bichlmaier G., Ökullismus und Seelsorge. 129 str., nevezano 38 Din.
Dierkes J., Ein Lichtlein bist du! Ein Büchlein stiller Gedanken zur Besinnung und Verinnerlichung. 207 str., vezano 36 50 Din.
Fischer J., Seelenpflege. Aufmunterung und Anleitung zu einem gesunden, glücklichen Seelenleben. 227 str., vezano 70 Din.
Gatterer M. S. J., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 116 str., nevezano 17 25 Din.
Gerster P. T. V., 2 Jahrgänge Fünfminutenpredigten für das einfache Volk. 182 str., nevezano 38 Din.
Grignon v. Monfort, Abhandlung über die vollkommene Andacht zu Maria. 308 str., vez. 81 Din.
Holzapfel P. H., Die Leitung des Dritten Ordens. 164 str., vezano 62 Din.
Linhardt R., Brennender Dornbusch. Vorträge zur Lebensgestaltung im Geiste des Evangeliums. — Weihnachts u. Osterkreis. 167 str., nevez. 49 Din.
Linhardt R., Feurige Wolke. Kanzelvorträge. Weihnachts-Ostern. 178 str., vez. 73 Din.
Lippert P. S. J., Der Menschensohn. Bilder aus dem Seelenleben Jesu. 232 str., vezano 49 Din.
Lucas J., Ein Büchlein von freien Beichten. 146 str., nevez. 30 50 Din.
Lutz F. X., Winke und Donnererschläge. Fünf-Minutenpredigten 154 str., nevez. 55 Din.
Murawski F., Führer zu Gott. Eine Auswahl aus griechischen Kirchen-Schriftstellern in freier Übersetzung. 219 str., vez. 86 Din.
Rieking P. Dr. E., Jesus, der Heiland des Werktags. 150 str., vez. 41 50 Din.
Schmid M., Handbuch für Opferseelen. 327 str., vez. 50 Din.
Schmid M. S. J., Führer zur Innerlichkeit. 315 str., vezano 49 Din.
Tongelen Dr. J., Im Geiste des Evangeliums. Homilien und Predigten. — Der Weihnachts-kreis. 144 str., vezano 55 Din.
Wickl R. S. J., Priester-Exerzitien. Ein Büchlein für alle, die sie machen oder geben. 279 str., vezano 49 Din.

Kostanjev taninski les

kupuje stalno **Ernest Marinc - Celje**
Zrinskega ulica 4

Razpis.

Zbornica za trgovino, obrt in indu-strijo razpisuje oddajo

krovskih in kleparskih del

za stanovanjsko hišo na Bleiweisovi cesti.

Vsi potrebni podatki, kakor proračuni i. t. d., se dobijo med uradnimi urami v zborničnem uradu.

Zapečateni ofertni listi oddajo do 10. novembra do 12. ure opoldne pri podpisnem uradu.

ZBORNICA ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI.